

Хрещатик

+ TV-програма

газета київської міської ради

Дмитро БОНДАРЕНКО: «Продаж тютюну та алкоголю поблизу навчальних закладів можна припинити за один-два місяці»

стор. 5

Новий керівник «Київзеленбуду» Сергій Симонов про «обличчя» зеленого Києва в умовах сьогодення

стор. 8

НОВИНИ

У столиці вже відкрили кіоски з продажу хліба за фіксованими цінами.

«До кінця року заплановано відкрити 200 точок з продажу соціального хліба, де кияни зможуть купити хліб по фіксованій ціні, яка не буде підвищуватися. Ми підписали угоду про незмінні, фіксовані ціни на соціальні сорти хліба з «Київхлібом». Щоби соціально незахищені верстви населення могли купувати хліб за невисокою ціною», — заявив мер Києва Віталій Кличко.

За повідомленням «Київхліба», перші два торговельні павільйони, де можна придбати соціальний хліб за незмінними цінами, вже відкрили за адресами — вул. Драйзера, 8 та пр-т Маяковського, 26, що на Троєщині. Цього тижня планується відкриття ще одного павільйону за адресою: пр-т Науки, 4. Наступні павільйони з'являться на вул. Героїв Дніпра, 43-в (Оболонь) та пр-ті Маяковського, 15 (Троєщина).

З 18 лютого ПАТ «Київхліб» підвищив відпускні ціни на 10-12 % на окремі види хлібобулочної продукції. Разом з тим так звані соціальні сорти хліба, згідно з інвестдоговором між КМДА та ПАТ «Київхліб», представлені в роздрібній мережі фірмових кіосків ПАТ «Київхліб» за незмінними, фіксованими цінами.

У суботу в місті ярмаркуватимуть

У суботу кияни ярмаркуватимуть в Голосіївському районі на вул. Паньківській, на вул. Голосіївській, 4-10; в Дарницькому — на вул. Ревуцького; в Деснянському — на вул. Маршала Жукова (у межах вул. Волкова та просп. Лісового), на вул. О. Сабурова (у межах вул. О. Бальзака та М. Закревського); в Дніпровському — на вул. Алма-Атинській, 64-А; в Печерському — на вул. Червоноармійській (у межах вул. Тверської та Ковпака); в Подільському — на просп. Московському (біля Куренівського парку); в Святошинському — на вул. Семашка, 21; в Солом'янському — на вул. Героїв Севастополя, 42 (у межах вул. М. Донця та вул. Академіка Стражеска); в Шевченківському — на вул. Б. Хмельницького, 2-6.

Безбар'єрний Київ

стор. 3

Київські парковки: як заробляти більше?

стор. 6

«Народжені Україною»

стор. 22

4 820060 500335

Контроль над забудовами — місту!

■ Київ ініціює низку законодавчих змін, аби повернути у своє підпорядкування процес забудови столиці

Заступник голови КМДА Павло Рябікін відповів на запитання киян у Контактному центрі міста

СИТУАЦІЯ, що склалася в місті з самовільними забудовами,— це результат дії Закону про містобудування, який був прийнятий у 2010 році. Про це заявив заступ-

ник голови КМДА Павло Рябікін, відповідаючи на запитання киян у Контактному центрі міста. «Прийнятий закон про містобудування не врахував всіх нюансів міс-

Нещодавно правоохоронці зупинили спорудження чотирьох великих житлових комплексів у столиці. Проведена перевірка показала: будівництва здійснювалися на самовільно захоплених ділянках. Аби убезпечити киян від таких афер, міська влада через законодавчі зміни планує повернути до своєї компетенції надання всіх дозвільних документів. А також посилить роль громадськості у містобудівному процесі.

Олена ЗАРЕЦЬКА | «Хрещатик»

тобудівного процесу. Цикл містобудівництва, який ведеться на території столиці, виявився поза зоною контролю міської влади. Тому, по-перше, боротьба з незаконною забудовою починається зі зміни правової бази,— зазначив Павло Рябікін та додав, що наразі у Верховній Раді знаходиться цілий ряд законопроектів, ініційованих в тому числі і київською владою, які мають змінити ці норми. Я очікую, що найближчим часом ми повернемо цей цикл повністю під контроль міської влади і будемо мати право більш жорстко запобігати незаконним діям».

Крім того, як повідомив посадовець, вже готується подання до депутатів Київської ради щодо правил проведення громадських слухань. На розгляд його мають винести до кінця березня. Поки що ж київські посадовці борються з недобросовісними забудовниками доступними їм методами: зверненнями до правоохоронних органів та органів державного архітектурного контролю, що знаходяться у підпорядкуванні Мінрегіонбуду. За період

діяльності нинішньої влади до правоохоронних органів подано більше ста звернень, понад 45 об'єктів — великогабаритні.

Аби вберегтися від подібних ситуацій, громадянам радять пам'ятати золоте правило: «безкоштовний сир буває лише у мишеловці». Тож якщо ціна квадратних метрів нижча за ринкову, варто задуматися та ретельно перевірити дозвільні документи. На вашу вимогу забудовник повинен надати документи, що підтверджують правомірність землевідводу, містобудівні умови та копію декларації про початок робіт. «Якщо ви вже витрачаєте значні кошти на придбання квартири, не пошкодуйте зайву тисячу на послуги юриста, який зможе кваліфіковано оцінити ситуацію та розповісти про всі ризики»,— наголошує Павло Рябікін.

Нагадаємо, що в результаті слідчих дій правоохоронців у Києві було зупинено будівництво чотирьох житлових комплексів — «Перлина Тросєщини», «Сосновий бір», «Східні Ворота» і «Мозаїка». Роботи здійснювалися без дозвільних документів. На самобуду вилучено будівельну техніку ■

Тварини в стресі

■ Громадська рада Київського зоопарку вимагає припинити незаконне будівництво висотки біля паркану звіринця

Починаючи із 2003 року триває скандальна епопея із будівництвом висотки по вул. Шулявській, 32. Мешканці міста неодноразово протестували проти зведення багатоповерхівки за кілька метрів від паркану Київського зоопарку. Громадські активісти вимагають знести незаконну, на їх думку, забудову.

Леся КЕСАРЧУК | «Хрещатик»

ГРОМАДСЬКІ активісти обурені діями забудовника. Нещодавно, вкотре зібравши нараду, громадська рада Київського зоопарку вирішили діяти уже більш активно. **Відомий громадський діяч Віталій Черняховський** розповів, що під забудову виділено 30 соток землі — там мають звести 25-поверховий будинок. «Згідно з будівельними нормами, на 30-ти сотках збудувати такий монстр з підземним паркінгом неможливо. Зоопарк — це об'єкт природного охоронного значення, і в межах ста метрів від паркану звіринця ніякої забудови не повинно бути. На жаль, інвестор цю норму по-

Голова ініціативної групи жителів вулиці Шулявської Алла Солоненко зазначає, що знести це будівництво уже буде дуже важко. Адже, за її словами, потріб-

Громадськість міста виступає проти незаконного будівництва висотки біля паркану Київського зоопарку

но по-іншому створювати проект забудови, тим більше, що там задіяні кредитні кошти. «Біля жодного зоопарку немає жодних багатоповерхових будинків. Не захищаються права тварин і людей. Як заморозити цю забудову, ми уже не знаємо. Чи піде на це влада, невідомо. Однак ми будемо звертатися у світові зоопарки, фонди, аби вони допомогли нам вирішити це питання»,— скаржиться громадська активістка.

Працівники зоопарку також розповідають, що будівництво шкодить психологічному стану тварин, їхньому самопочуттю. «У тварин зараз спостерігається стрес,— говорить представник профспі-

ки Київського зоопарку Ігор Довгий.— І саме будівництво порушує норми природоохоронної зони зоопарку. Тут постійний шум, і зубри часто негативно на нього реагують. Був навіть випадок, коли зубриха відразу після народження свого малюка відмовлялась від нього, не хотіла годувати. Як бачимо, нас ніхто не чує, будівництво уже на фініші. Тому навіть не віриться, що його припинять. Сподіваємось, що хоч за територією паркану не почнуть будувати». Натомість громадська рада зоопарку складати руки не збирається, а планує продовжувати боротьбу, доки вимоги протестувальників не будуть виконані ■

МІСТО

Фото Олексія ВАЙОВА

Небайдужі кияни виступають з ініціативою створити у серці столиці перший в місті безбар'єрний простір

З ІНІЦІАТИВОЮ створення першого в місті безбар'єрного простору виступив голова депутатської фракції «Демократичний Альянс» в Київській міській раді Василь Гацько. «У ці дні ми відзначаємо драматичні події, що відбувалися на Майдані, за які ми заплатили надвисоку ціну. Багато людей було вбито в

центральної частині міста, багато зазнали поранень. І, на превеликий жаль, велика частина з них сьогодні не може вшановувати пам'ять полеглих разом з нами. Адже Київ не є комфортним для людей з малою мобільністю. Вони не мають можливості вести повноцінне життя», — зазначив Василь Гацько. Тож робити Київ комфортним для всіх його мешканців та гостей розпочнуть саме з центру. За словами Василя Гацька, цього року у бюджеті Києва не були закладені кошти на

створення безбар'єрного середовища. Однак деякі видатки таки вдалося закласти в кошторис. Зокрема буде виділено 2 млн грн КК «Київавтодор» на спорудження елементів безбар'єрності в центральної частині міста.

Як відзначила голова ГО «Демократичний Альянс Допомога» Олена Педай, 1 березня буде закінчено при-

Центром без перешкод

■ У серці столиці може з'явитися перший в місті безбар'єрний простір

Цими днями Україна відзначає роковини найстрашніших подій Революції Гідності. Однак можливість вшанувати полеглих за нашу свободу, пройтися місцями найкровопролитніших подій зможуть не всі. Центр Києва абсолютно непристосований для людей з обмеженою мобільністю. Виправляти цю ситуацію взялися небайдужі депутати Київської міської ради та громадські активісти.

Олена ЗАРЕЦЬКА | «Хрещатик»

йом проектів на створення у серці столиці «Території Гідності». «Наше завдання зробити так, щоб проекти, які вийдуть до фіналу, відповідали всім необхідним нормативам, в тому числі і безбар'єрності», — додає пані Педай. Розгляд проектів триватиме до травня, і вже потім розпочнеться створення зони пам'яті у центрі Києва.

«Ми сподіваємося, що вже наступного року всі зможуть вша-

нувати пам'ять полеглих патріотів без бар'єрів», — підсумував Василь Гацько.

До слова, за офіційними даними Міністерства соціальної політики, в Україні проживає 2,8 млн людей з інвалідністю, з них 150 тисяч — у Києві. Також до людей з обмеженою мобільністю відносять громадян з дітьми, людей похилого віку та тих, хто тимчасово (внаслідок травми) втратив можливість вільно пересуватися ■

Патріотизм «Київпастрасу»

■ Трудовий колектив автобусного парку № 1 винайшов спосіб, як допомагати українській армії

Незважаючи на затримки заробітної платні та скрутне матеріально-технічне становище, трудовий колектив автобусного парку № 1 прагне всебічно допомагати нашим військовим. Свою ініціативу вони обговорили з керівництвом профспілки столиці та підприємства. «Зелене світло» чекають від влади міста та керівництва «Київпастрасу».

Леся КЕСАРЧУК | «Хрещатик»

Є МОЖЛИВОСТІ і є бажання допомогти армії. Саме з такими словами Анатолій Бабенко, працівник Першого автопарку, звернувся до Київської міської ради профспілок. За його словами, всі трудові колективи та профспілки повинні об'єднатися і допомагати не поодиночки, а разом. «Наша ініціатива спрямована так, щоб задіяти потенційні можливості і підприємств, і профспілок, і трудових колективів усього «Київпастрасу», — пояснив Анатолій Бабенко. — Зараз у

волонтерських фондів уже вичерпуються можливості підтримувати наших захисників, і тому до цієї роботи повинні долучатися вже ми». Колектив автобусного парку № 1 виробив цілу стратегію, як можна допомагати армії, маючи мізерні зарплати. Люди готові працювати понаднормово, збільшити кількість рейсів, ремонтувати техніку та облаштувати штаби на базі свого парку для загонів самооборони. «У нашого підприємства «Київпастрас» є всі можливості,

Фото Бориса КОРПУСЕНКА

Трудовий колектив столичного автопарку № 1 ініціює низку заходів, спрямованих на допомогу нашим військовим

щоб допомагати. Є територія парку, є технологічні приміщення, є можливість надати кабінети для того, щоб розгортати підготовчу організаційну роботу волонтерським штабам. Є майстерні, щоб виконувати ремонт. Однак потрібно, щоб нас підтримали керівники міста та нашого підприємства. Наш колектив налаштований патріотично, у кожного болить душа, як зробити так, щоб усі сини повернулися живими і здоровими», — говорить пан Анатолій. Його небайдужість відразу оцінили бійці та волонтери батальйону «Київська Русь». «Адже допомога бійцям потрібна постійно», — зазначає голова фонду

підтримки 25-го батальйону Андрій Чайка. — На жаль, волонтерські центри працюють в місті по різних точках. У нас немає взаємодії. Мій фонд міг би взаємодіяти разом із «Київпастрасом». Ми могли б зробити набагато більше. Для прикладу, давати замовлення на ремонт техніки. Також у підприємства є можливість надати приміщення для створення загонів самооборони міста. А ті хлопці, яких комісували, могли б поповнити лави працівників підприємства, нехай навіть і не за велику зарплату». Всі зауваження та думки у столичній раді профспілок уважно вислухали і готові підтримати запал трудового

колективу «Київпастрасу». «Це свята справа, і ми звернемося офіційно із листом до мера міста, а також до керівництва «Київпастрасу», аби вони дозволили використовувати матеріально-технічну базу підприємства для допомоги армії. І, думаю, заперечень не буде. Також вашу ініціативу спробуємо поширити на інші підприємства», — зазначив заступник голови Київської міської ради профспілок Володимир Рижих ■

Верховна Рада за тиждень: плюс прокурор і адміністративні спрощення для бізнесу

На минулому тижні Верховна Рада працювала в режимі пленарних засідань досить активно. Ще у вихідні з'явилась інформація щодо подачі заяви про звільнення за власним бажанням Генерального прокурора України Віталія Яреми. Тому пленарний тиждень почався з консультацій фракцій стосовно можливої кандидатури наступника. Але, окрім прокурорського питання, Рада прийняла ще низку законів, яким ЗМІ надало значно менше уваги.

Олексій КУРПАС | «Хрещатик»

Прокурорське питання

Все ж таки фракції спромоглися домовитись, і за відставку Генпрокурора проголосував 291 депутат. З оплесками та вигуками Ярему заочно провели. А от представляти кандидатуру наступника в Раду приїхав Президент, а підтримати його (і голосування своєї фракції) — прем'єр. Потужна підтримка дала й потужний результат — 318 «за». Як показали найближчі дні після затвердження кандидатури, вибір зроблений правильний — розслідування справи розстрілів на Майдані нарешті почало показувати реальні результати.

Можливо, і далі будемо спостерігати кадрові зміни в прокуратурі Києва?

Обережно, надзвичайний стан

238 голосів на минулому тижні було віддано за внесення змін до деяких законів та підзаконних актів. Цей проект подавав ще Микола Азаров. Його прийняли з доповненнями, і тепер в Україні від двох до п'яти років можна відсидіти за ухилення від проходження служби в цивільній обороні. На тлі великої кількості доповнень хотілося б звернути увагу на те, що дуже суттєво для киян. Ця постано-

ва затверджена з урахуваннями дій в разі виникнення проблем (диверсії тощо) з дамбою на Київському водосховищі та об'єкті «Укриття» на Чорнобильській АЕС.

Спрощення бізнесу

Рада нарешті проголосувала Закон про дерегуляцію бізнесу. Те-

пер спрощено реєстрацію приватного підприємства і відмінено 16 сертифікатів та дозволів. За підрахунками уряду, тільки на отриманні відмінених дозволів підприємці щороку втрачали 250 мільйонів гривень. За словами експертів, за п'ять років ці зміни дадуть близько 50-ти мільярдів гривень до бюджету.

Видавничий рай

Нарешті було прийнято 235-ма голосами рішення про скасування податку на додану вартість виготовлення, розповсюдження книжок, у тому числі електронного контенту вітчизняного виробництва, учнівських зошитів, підручників та навчальних посібників, словників українсько-іноземної або іноземно-української мови вітчизняного виробництва на митній території України. Ця галузь зараз в нашій державі не в найкращому стані, але звільнення від ПДВ може її врятувати.

Приватизація — в надійних руках

Нарешті затверджено склад спеціальної контрольної комісії Верховної Ради з питань приватизації. Її головою затверджено Бориса Філатова, колишнього заступника голови Дніпропетровської обласної державної адміністрації. До комісії увійшли представники всіх партій, блоків та депутатських груп, що й зрозуміло, бо з цього року почнеться приватизація 1200 державних підприємств ■

Більше 8 млн грн Київ витратить на чотирирічне зміцнення міжнародних зв'язків. В тому числі 2 млн грн у цьому році. Гроші спрямують в основному на закордонні відрядження та прийоми іноземних делегацій. Заходи та витрати прописані у Програмі розвитку і зміцнення міжнародних зв'язків на 2015-2018 роки, який Київрада прийняла на одному з останніх засідань сесії.

Ігор СВАЧІЙ | «Хрещатик»

НА СЕСІЇ Київради 69 депутатів підтримали проект рішення «Про затвердження міської цільової програми зміцнення і розвитку міжнародних зв'язків на 2015-2018 роки». Розробником документу є управління міжнародних зв'язків КМДА. Його очільник Тарас Голота пояснив, що виважена зовнішня політика є на сьогодні пріоритетним питанням для України. Для міста ж, крім суто дипломатичного значення, важливими є чимало інших завдань: розвиток економічної співпраці, торгівлі, фінансово-кредитної політики, співпраця в гуманітарній, освітній, культурних сферах тощо. Київ зможе брати активну участь в роботі міжнародних організацій, тісно взаємодіяти з іноземними містами-партнерами і утверджувати свій авторитет як європейської столиці.

«Мета документа — розвиток і зміцнення міжнародної діяльності Києва, забезпечення технічних, організаційних, координаційних питань, пов'язаних з реалізацією міжнародної політики міста. В ціло-

На «дружбу народів» Київ витратить 8,6 млн грн

■ Київрада прийняла Програму зміцнення міжнародних зв'язків на 2015-2018 роки

му пропонується затвердити основні напрямки використання бюджетних коштів. Глобально їх можна розділити на дві категорії. Це виїзд за кордон, відрядження та прийом іноземних гостей тут. Проект Програми пройшов погодження у виконавчому органі — Департаменті економіки, Департаменті фінансів», — поінформував Тарас Голота. Крім того, в рамках програми Київ сплатить членські внески до Асоціації міст Європи, Ліги історичних міст тощо.

Кошти, необхідні для реалізації Програми, розраховувались виходячи з досвіду попередніх років. В минулому році стабільну міжнародну діяльність Київ проводив, починаючи з серпня-вересня. На це до кінця року було витрачено близько 900 тис. грн. Цього року на вже повноцінну міжнародну діяльність столиці просять 2 млн грн. Загальна ж потреба в коштах на всі роки Програми — 8 млн 620 тис. грн: 2015 — 2 млн грн, 2016 — 2,1 млн грн, 2017 — 2,205 млн грн, 2018 — 2,315 млн грн.

Крім поїздок за кордон та прийомів іноземних делегацій, планується також проведення різноманітних акцій. Тарас Голота зауважив, що у закордонні відрядження

зможуть їздити не лише депутати та чиновники, а й особи, не пов'язані трудовими відносинами з міською владою, наприклад, ветерани, науковці.

Проект рішення був винесений на сесію як невідкладне питання. «Ця Програма є інституційним документом по здійсненню відряджень, які зараз заплановані одне за одним. Тому затягувати з її прийняттям було недоцільним. Затримання могло б вплинути на те, що ми не могли б здійсню-

вати ніякої міжнародної діяльності», — сказав Тарас Голота.

За даними управління, на міжнародні зв'язки у 2011 році було заплановано 1,3 млн грн, використано 900 тис. грн. У 2012-му (рік проведення футбольного Єврочемпіонату) планувалося 3,3 млн грн, освоїли 2,8 млн грн. У 2013-му планувалося 3,4 млн грн, використано майже 2 млн. Минулого року використали 900 тис. грн з 2,9 млн грн запланованих ■

У квітні до Києва прибуде мер Тулузи з нагоди проведення «Французької весни». Також очікується приїзд мерів Варшави та Вільнюса до Дня Європи.

Фото: Борис КОРПУСЕНКА

КИЇВРАДА

Дмитро БОНДАРЕНКО:

«Продаж тютюну та алкоголю поблизу навчальних закладів можна припинити за один-два місяці»

У вівторок депутати Київради підтримали звернення до Президента, Кабміну та Верховної Ради з проханням на законодавчому рівні заборонити продаж алкоголю та тютюну поблизу навчальних закладів. Детальніше про це «Хрещатику» розповів депутат Київради Дмитро Бондаренко (депутатська фракція «Громадянська позиція»), який є одним із ініціаторів згаданого звернення.

Віталіна ГОНЧАР | «Хрещатик»

Дмитре Сергійовичу, розкажіть коротко, у чому суть документа, яке Київрада вирішила направити до Президента, Кабміну та ВР?

Д. Б.: У цьому зверненні ми наголошуємо на необхідності на рівні закону заборонити продаж алкогольних, слабоалкогольних та тютюнових виробів в радіусі двохсот метрів довкола шкіл та дитячих садочків.

На сьогодні заборона на продаж є, але відсутність чітких територіальних обмежень не дає можливості місцевим органам влади ефективно виконувати свою функцію. На цьому, зокрема, наголосив голова Оболонської РДА у відповідь на мій запит щодо МАФів, в яких йшла торгівля алкоголем та цигарками біля шкіл № 240 та 285.

У зверненні ми також виступаємо з ініціативою заборонити продаж цих товарів у МАФах, а дозволити їх реалізацію тільки в стаціонарних закладах торгівлі та ввести ліцензування продажу пива.

Також ми просимо закріпити за місцевою владою повноваження вводити додаткові обмеження за місцем та часом продажу пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв, столових вин та тютюнових виробів.

Які наразі закони не дозволяють припинити продаж алкоголю та тютюну поблизу навчальних закладів?

Д. Б.: Проблема в іншому, а саме у якості цих законів. Формальна заборона є, але немає чітких правил та фактичних обмежень, на які можуть спиратися місцеві адміністрації та інші органи влади, виконуючи свої функції.

У нашій країні є люди, які живуть за принципом — все, що не заборонено, дозволяється. Для них не існує понять моралі та відповідальності. Тобто, якщо не встановлені чіткі територіальні та інші обмеження щодо розташування цих точок продажу, то продавати алкоголь та тютюн

Фото www.gpr-kyiv.com.ua

можна будь-де та будь-кому, навіть дітям. А державний апарат, на жаль, працює надто формально, а часто ще й покриває таких «підприємців», використовуючи ці самі недопрацювання в законодавстві.

На моє переконання, чим чіткіше і якісніше буде прописано законодавство, тим менше буде можливостей для маневру, і нам буде легше контролювати та змусувати місцеві органи влади виконувати свої повноваження у цьому та інших питаннях.

Тому необхідно терміново внести зміни в закони України і нормативно-правові акти: Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів», Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності», Наказу Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України «Про затвердження Правил роздрібної торгівлі тютюновими виробами» від

24.07.2002 № 218 (зі змінами від 10.11.2009).

Як нам відомо, кілька років тому Київрада вже приймала рішення, яким забороняла торгувати алкогольними напоями та тютюновими виробами поблизу шкіл. Однак документ так і не запрацював. Як думаєте, тепер вдасться досягти результату?

Д. Б.: Так, Київрада намагалась і раніше врегульовувати питання продажу алкогольних, слабоалкогольних напоїв, пива та тютюнових виробів. Наприклад, було рішення «Про деякі питання з упорядкування в м. Києві роздрібної торгівлі алкогольними, слабоалкогольними напоями, вином столовим, пивом (крім безалкогольного) та тютюновими виробами». Але вже менше, ніж за рік, постановою Окружного адміністративного суду міста Києва вищевказане рішення Київради було визнано таким, що втратило чинність, і було скасовано.

Така ж доля спіткала багато подібних ініціатив місцевих органів влади по всій країні. Через те, що українське законодавство чітко не врегульовано, це призводить до судових спорів між органами місцевого самоврядування та підприємцями і, як ми бачимо, рішення приймаються не на користь людей.

Сподіваюсь, що політичної волі Президента та ВРУ вистачить для того, щоб професійно підготувати відповідні зміни до законів та прийняти ці правки в короткий термін.

Як швидко ви очікуєте отримати реакцію державної вла-

ди на звернення депутатів Київради?

Д. Б.: Повторюся, втілити це рішення в життя можна швидко. Потрібні політична воля та професійний підхід до написання правок до законодавства. Думаю, продаж тютюну та алкоголю поблизу навчальних закладів можна припинити за один-два місяці.

Якщо всі документи будуть оформлені, хто контролюватиме виконання рішення про заборону торгувати «дорослими» товарами біля освітніх закладів?

Д. Б.: Це будуть ті самі органи, що контролюють дотримання законодавства в Україні — міліція, органи податкової служби, представники відділу торгівлі та споживчого ринку місцевих районних адміністрацій, служба захисту прав споживачів...

Але я також хочу наголосити і на необхідності громадського контролю над цим процесом.

Окрім того, треба розуміти, що не влада здійснює продаж алкоголю і тютюну, не влада встановлює МАФи біля шкіл і дитсадків: у них є власники, в них працюють продавці, всі вони мають усвідомити свою персональну причетність та відповідальність, як і конкретні посадовці, які «кришують» незаконних торговців.

І останнє... Як часто ви курите і вживаєте алкоголь?

Д. Б.: Я не палю, а алкоголь вживаю дуже рідко, зазвичай вино, під настрій і лише у гарній компанії ■

Протасів Яр: забудова чи зелена зона?

Сьогодні це питання будуть вирішувати у сесійній залі Київради

Київська міська рада може повернути Києву майже один гектар унікальної зеленої зони в центрі столиці — землі Протасового Яру. «Хрещатик» запитав у депутатів, чи підтримають вони даний проект рішення у залі засідань.

Віталіна ГОНЧАР | «Хрещатик»

ДО ПОРЯДКУ денного засідання Київради цього тижня внесений проект рішення «Про розірвання договору оренди земельної ділянки, укладений між Київрадою та ТОВ «ІНТЕРБУД КОМПАНІ» від 12.11.08 року № 72-6-00544 на підставі рішення Київської міської ради від 27 грудня 2007 року № 1555/4388».

Про це повідомила голова Тимчасової контрольної комісії Київради з питань перевірки легітимності рішень Київської міської ради, прийнятих після травня 2006 року Тетяна Меліхова.

Мова йде про зелену зону загальною площею 0,70 га, яка була передана забудовнику для зведення житлового будинку між вул. Протасів Яр та вул. Миколи Амосова у Солом'янському районі столиці.

«Це прекрасна зелена зона Києва, якій пощастило впродовж 7-ми років залишитися незабудованою, незважаючи на таку близьку загрозу бути забетонованою», — прокоментувала Тетяна Меліхова.

Вона додала, що проектом рішення передбачено включити цю земельну ділянку в перелік озелених територій загального користування Києва.

Для цього пропонується внести зміни до Програми розвитку зеленої зони столиці та концепції формування зелених насаджень в центральній частині міста.

Якщо проект рішення підтримають у сесійній залі, то проблемна ділянка перейде від забудовника до КП «Київзеленбуд», що буде надалі займатися розвитком цієї території.

«Я підтримую даний проект рішення, бо 0,70 гектарів землі, про яку йдеться — це зелена зона, фактично частина парку», — запевнив депутат Київради Роман Головня (фракція «Громадянська позиція»). — Останнім часом навколо Протасового Яру склалась негативна тенденція: по-

ступово «відщипують» частину парку. Потрібно це зупиняти і попереджувати. Звичайно, було б дуже добре, якби бу-

Микола НЕГРИЧ (фракція «УДАР-Солідарність»):

«Це межа мого округу. Зараз там знаходиться зелена зона, і багато киян проти будівництва. Зважаючи на

рельєф даної ділянки, слушно було б зробити там сквер, а не забудовувати. В центральній частині міста залишилось небагато рекреаційних зелених зон, а Протасів Яр якраз до них і відноситься, тому я категорично проти забудови. Думаю, більшість моїх колег підтримає дане рішення».

ли покарані ті, хто приймає рішення, спрямовані на знищення легень столиці, та дає на це дозволи» ■

Якщо проект рішення підтримають у сесійній залі, то проблемна ділянка перейде від забудовника до КП «Київзеленбуд».

Податкова натисне «на газ»

■ В Україні прийнято низку ставок збору з нових та вживаних авто

Починаючи з 2000-го року автомобільний ринок України постійно показував зростання. Саме тому в уряді вирішили ввести додаткові фіскальні навантаження на авторинок, щоб наповнити бюджет. Всі чули про податок на так звані шикарні машини з двигуном більше трьох літрів, але це не єдина зміна.

Олексій КУРПАС | «Хрещатик»

ПЕРШЕ, що зробили в уряді,— це запровадили 5-відсотковий збір на ввезені нові авто. Цей крок довелося погоджувати з Європейським Союзом. Адже, згідно з міжнародними договорами, Україна не має права вводити додаткові обмеження для європейських товарів. Але захід зробив поправку на нинішню економічну ситуацію і дозволив введення додаткового ввізного мита.

Зараз у автодилерів достатньо машин, завезених до початку дії нових умов ввезення, а це означає, що зростання цін відкладеться на деякий час. Експерти кажуть, що на помітне подорожчання автівок варто очікувати не раніше травня.

В рамках екологічної програми було вирішено обмежити ввезення в Україну автобусів та вантажівок, яким більше 8-ми років. Наші дороги й так перевантажені старими машинами, які суттєво забруднюють повітря. З цієї метою оподаткування такої техніки суттєво збільшили, ціна на неї зросте майже на третину, а це вже близько до ціни нової техніки.

Крім того, по перевізниках намагалися вдарити і ще однією новиною: не вигідним мало стати перероблення комерційних авто на пасажирські (найчастіше використовуються приватними перевізниками на міжміських маршрутах). За «перероблені» ав-

тобуси податкова хотіла стягувати майже 50 % від їхньої вартості. Однак дану норму вирішили застосувати лише для легкових автомобілів, автобусний бізнес залишається недоторканим.

Резонансним став закон про оподаткування легковиків віком до 5-ти років і з обсягом двигуна більш ніж 3 літри. Але, згідно із законом, під оподаткування не підпадають такі престижні марки, як Porsche, BMW, RangeRover, Mercedes, вартістю більше 100 тисяч доларів. А от власники більш демократичних моделей по 30 тисяч доларів мають сплачувати 25 тисяч гривень щорічно.

Правда, і тут нюанс. Податкова не має інструментів контролю і людських ресурсів для роботи в цьому напрямку. Поки й механізм нового оподаткування не розроблено. В той же час Всеукраїнська асоціація автомобільних імпортерів категорично проти такого податку і всіляко намагається його змінити. У Верховній Раді зараз є декілька пропозицій стосовно правок до закону.

Додамо, що платити за свої авто з великим літражем доведеться всім, незалежно

від того, де вони зареєстровані, і де зараз знаходиться машина.

Важливо

Власники елітних автомобілів з донецькими номерами, які заповнили київські вулиці, будуть зобов'язані на загальних підставах сплачувати транспортний податок.

«Ніяких особливих преференцій для мешканців Донецької і Луганської областей Податковий кодекс України не передбачає. Тому власники елітних автомобілів з донецькими номерами, які заповнили київські вулиці, будуть зобов'язані на загальних підставах сплачувати транспортний податок»,— пояснює юрист Євген Васьковський.

На жаль, динаміка продажу авто в Україні в цьому році така, що очікувати на збільшення надходжень до бюджету навряд чи можна. За підрахунком експертів, нині очікується падіння ринку в кілька разів ■

Київські парковки: як заробляти більше?

■ Законодавчі зміни дозволять водіям розраховуватися за послуги з паркування за допомогою талонів

Цього року в Україні планують прийняти закон, що стосується паркувальних талонів. Документ уже зареєстрований в Верховній Раді та знаходиться на розгляді Комітету з питань транспорту.

Віталіна ГОНЧАР | «Хрещатик»

У КП «КИЇВТРАНСПАРКСЕРВІС» пояснили, що законодавчі зміни дозволять водіям розраховуватися за послуги з паркування за допомогою талонів. А їх вартість буде встановлюватися органами місцевого самоврядування.

Документ розроблено народними депутатами за участю управління цінової політики, Департаменту транспортної інфраструктури КМДА, депутатів Київської міської ради, профільних експертів. Законопроект передбачені зміни до Закону України «Про дорожній рух» та «Про благоустрій населених пунктів».

За словами директора КП «Київтранс-парксервіс» Володимира Першина, прийняття законопроекту розширить повноваження органів місцевого самоврядування і дозволить самостійно визначати тарифи, які будуть економічно обґрунтованими для кожного конкретного міста.

За 5 років кількість паркувальних місць у столиці зросте з 25 тис. до 125 тис.

«Крім того, на рівні місцевої влади є можливість більш широкого обговорення тарифів з громадськими організаціями, профільними експертами тощо»,— зазначив Володимир Першин.

Нагадаємо, що раніше Київрада затвердила Концепцію розвитку паркувального простору в столиці. Документ передбачає, що за 5 років кількість паркувальних місць у столиці зросте з 25 тис. до 125 тис. ГО «Публічний аудит» підтримує таке рішення столичної влади, адже ще на початку жовтня минулого року аудиторі дійшли висновку, що у Києві має бути щонайменше 90 тис.

паркувальних місць. Проте до сьогодні у фінансову та податкову звітності «Київтранс-парксервісу» входили лише 17 тис. паркувальних місць. Через таку ситуацію підприємство щодня втрачало 770 тис. грн, або більше 280 млн грн у рік. І, маючи всі можливості бути достатньо прибутковим, за 6 місяців минулого року заробило всього лише 24,4 млн грн, задекларувавши збиток у 1,5 млн грн. Тож, за висновком «Публічного аудиту», збільшення місць для паркування авто до 125 тис. цілком реальне.

Крім того, аудиторі у своєму дослідженні акцентували на низці корупційних ризиків. За рекомендацією експертів, слід втілити давно анонсований перехід на безготівкові розрахунки за послуги паркування.

«Для цього достатньо встановити відповідні термінали та запровадити альтернативні способи оплати — приміром, через Інтернет. Також доцільно встановити відеоконтроль за кількістю припаркованого авто. Ці інвестиції матимуть безсумнівний економічний ефект для «Київтранспарксервісу», переконані аналітики ■

«Заправка» для електрокара

Минулого тижня у Києві відкрили зарядну станцію для електромобілів вітчизняного виробництва. Розробкою та виготовленням займалася дніпропетровська компанія. Відмінною рисою українських станцій є високоякісний вологостійкий і захищений корпус з нержавіючої сталі із застосуванням новітніх розробок в галузі мікроелектроніки.

Віталіна ГОНЧАР | «Хрещатик»

ЯК ВІДОМО, Україна змінює наразі свої стратегічні цілі. Наша держава намагається забезпечити собі політичну та енергетичну незалежність. Один із шляхів вирішення даної проблеми — це перехід на альтернативні види транспорту, зокрема на автомобілі з електроприводом.

Електромобілі частково вирішують питання залежності України від цін на російські енергоносії. Адже це не тільки тягар для бюджету України, а й питання національної безпеки.

Щодня з української економіки «вимивається» назавжди більше мільярда гривень в оплату за імпорتنі нафтопродукти, а ці гроші продовжують працювати на економіку країни-агресора.

У Києві відкрито не більше 10-ти «заправок» для електромобілів, але ця кількість буде з кожним роком збільшуватися.

Також використання електромобілів дозволить вирівняти різницю між денним і нічним споживанням електроенергії, що є запорукою стабільності роботи енергетичної системи України. Електромобілі будуть заряджатися в основному вночі (за статистикою експлуатації електромобілів в розвинених державах).

Нині, за підрахунками операторів ринку, в Україні є до сотні електромобілів, здатних жити електрострумом. Це з урахуванням й «гібридних» авто, котрі здатні заправлятися як електрикою, так і традиційним паливом.

У Києві наразі відкрито не більше 10-ти «заправок» для електромобілів, але ця кількість буде з кожним роком збільшуватися, переконані експерти. Більшість з них вироблені за кордоном.

За словами керівника дніпропетровської компанії-виробника «зарядок» Владислава Родіна, вартість однієї зарядної установки складає від 40-ка до 50-ти тисяч гривень. Цього року українські виробники планують встановити ще 13 «заправок» для електромобілів: чотири у Дніпропетровську та три у Львові, Києві та Одесі ■

СУСПІЛЬСТВО

Влада не приховує, що в Україні будуть рости ціни на газ. В першу чергу це пов'язано з реальною вартістю цього ресурсу, яка постійно знижувалася для кінцевого споживача. Однак панікувати зарано: держава заклала 12,5 млрд грн для субсидій на нинішній рік, а також запроваджує програми з енергозбереження.

Віталіна ГОНЧАР | «Хрещатик»

Як вільний ринок газу вплине на його ціну?

Після запуску Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом наша держава зобов'язана реалізувати економічні реформи. Для цього, в першу чергу, потрібно розробити, прийняти та запровадити відповідні закони.

Координатори інформаційної кампанії «Сильніші разом!» спільно з експертами презентували «Дорожню карту євроінтеграційних реформ-2015». У документі чітко прописано, які закони мають бути прийняті Верховною Радою в цьому році. Мова йде про чотири блоки реформ: харчову, енергетичну, митну та антимонопольну.

Газова незалежність

■ Як підготуватися населенню до нових комунальних умов?

«Хрещатик» вирішив детальніше розглянути реформу в енергетичній сфері, адже киянам потрібно бути готовими до запуску вільного ринку газу. Експерти пророкують, що цього року Україна прийме два важливих документи, які будуть регулювати відносини в енергетичній сфері: закони «Про ринок природного газу» та «Про прозорість видобувної галузі». Документи готують спільно з європейськими фахівцями.

Експерт з енергетичних реформ — президент аналітичного центру «DiXiGroup» Олена Павленко — пояснює, що будуть впроваджені повністю нові правила гри: відбудеться відокремлення діяльності транспортування газу від інших видів діяльності, запровадяться вимоги до сертифікації та затвердження операторів систем транспортування, гарантується захист споживачів, безпека і прозорість.

У перспективі, коли країна відмовиться від державного регулювання цін на газ, Україна зможе здобути енергетичну незалежність від Росії. «Зараз держава не здатна інвестувати в розвиток нових газових родовищ. Але це можна буде зробити за рахунок іноземних інвестицій, які прийдуть в Україну лише за умови вільного й відкритого ринку», — коментує пані Павленко.

Однак на перших етапах запуску ринкових механізмів вартість газу для населення може зрости в декілька разів. Підняття цін буде відбуватися у декілька етапів. Вже зараз у «Нафтогазі» кажуть, що обґрунтована ціна блакитного палива для населення має складати 5 430 грн за тисячу кубометрів. «Ця цифра є результатом розрахунку повної економічної собівартості, яка включає в себе витрати, які економісти називають неявними. Зокрема такими витратами є вартість капіталу», — пояснює директор з розвитку бізнесу НАК

«Нафтогаз України» Юрій Вітренко.

Влада вже зараз робить все, щоб уникнути «соціального шоку». Тим, хто не зможе оплачувати ціну, визначену співвідношенням попиту та пропозиції, держава може надавати адресну субсидію.

«Кожному громадянину прийдє два аркуші паперу — заява та декларація. І якщо людина буде розуміти, що вона відповідає критеріям з отримання субсидії, і вона заповнила декларації, то навіть не треба ходити до служби. Служба сама ухвалює рішення про отримання субсидій. Загальний обсяг субсидій на цей рік — 12,5 млрд грн», — зазначив прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк.

Аналітики підраховували, що відміна регулювання цін на газ буде необхідним поштовхом для зростання видобутку газу в Україні на 50 % за 4-5 років та для скорочення споживання газу за цей термін на 30 %. Якщо таких показників вдасться досягнути, то Україні більше не потрібно буде імпортувати газ взагалі.

Державні програми підтримки

Щоб громадяни встигли підготуватися до нових ринкових умов, держава пропонує одразу кілька соціальних програм, які дозволять заощадити газ. По-перше, з жовтня минулого року Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження започаткувало про-

граму підтримки населення, яке хоче перейти на альтернативне опалення. Механізм передбачає відшкодування 20 % тіла кредиту, отриманого в ПАТ «Ощадбанк» на придбання твердопаливних та електричних котлів. Цією держпрограмою на 10 січня цього року скористалися більше 1 600 сімей.

У 2015 році агентство планує розширити дію державних програм для підтримки українців. Зокрема фізичним особам відшкодують 30 % тіла кредиту, якщо позика призначена на встановлення склопакетів, придбання енергозберігаючих матеріалів, встановлення приладів обліку та інші енергозберігаючі засоби.

Також механізм держпідтримки розроблено і для ОСББ. Проєктом запропоновано відшкодування 40 % суми кредитів на придбання енергоефективного обладнання та матеріалів.

Окрему кредитну програму підтримки населення та ОСББ розробила компанія «Греса-Груп» спільно з ПАТ «Укргазбанк». Детальну презентацію проєкту можна переглянути на сайті «Держенергоефективності».

Загалом цього року на реалізацію вказаних програм пільгового кредитування передбачається спрямувати 343,5 млн грн державних інвестицій ■

корисний контакт

Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження

м. Київ, пров. Музейний, 12
тел./факс:
+38 (044) 590-59-74
+38 (044) 590-59-75

Як отримати компенсацію тіла кредиту на придбання твердопаливного або електричного котла?

6 простих кроків

1. Оберіть котел у магазині
2. Надайте документи до ПАТ «Ощадбанк» для отримання кредиту
3. Отримайте згоду від «Ощадбанку» на отримання кредиту
4. Сплатіть у магазині початковий внесок (10 % від вартості котла) та надайте в банк документи, які це підтверджують.
5. Надайте до «Ощадбанку» документи, які підтверджують купівлю котла.
6. Отримайте від «Держенергоефективності» компенсацію, яку вам перерахують на ваш поточний рахунок в «Ощадбанку».

Світлана УСТИМЕНКО:

«На адресну допомогу малозабезпеченим киянам спрямують 230 мільйонів гривень»

В. о. директора Департаменту соціальної політики КМДА Світлана Устименко розповіла «Хрещатику» про пільги, субсидії та матеріальну допомогу для соціально незахищених мешканців столиці.

Igor СВАЧІЙ | «Хрещатик»

З'явилася інформація, що з 1 липня субсидії на сплату комунальних послуг будуть тільки для соціально незахищених. А раніше хіба такого не було?

С. У.: Ні, це йде мова не про субсидії. Говориться про пільги. Коли Верховна Рада приймала закон про бюджет, то перед бюджетом був проголосований один із законопроектів, який обмежує пільги. Це той законопроект, яким скасовується з червня більшість пільг на безкоштовний проїзд у міському пасажирському транспорті. І там же було передбачено, що великій кількості категорій людей будуть надава-

тись пільги. Не субсидії, а пільги на оплату комунальних послуг лише у тому випадку, якщо вони є малозабезпеченими.

Мінсоцполітики на сьогодні підготувало проєкт порядку, яким чином визначати цей сукупний дохід. Він розісланий на всі регіони. Ми його теж отримали. Зараз він вивчається фахівцями. Будуть внесені пропозиції. Потім вийде постанова. Тоді нашим пільго-

викам буде зрозуміло: що робити, куди йти і яким чином отримати цю пільгу. Ідея в тому, щоб пільги отримали не всі, а лише малозабезпечені родини.

■ А які це пільги?

С. У.: У нас дуже багато законів, які надають пільги. Один із найобширніших законів, який усі знають, — чорнобильський. У ньому якраз зміни внесли таким чином, що право на пільгу без врахування доходу матимуть інваліди всіх груп, тобто ті особи, яким встановлено першу категорію, і ті особи, які віднесені до другої категорії, учасники ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС.

■ Розкажіть про субсидію, де прописано, що людина може сплачувати за комунальні послуги не більше 10 % сукупного доходу.

С. У.: Так. Там порядок змінився з жовтня минулого року. Сьогодні немає 10 % і 15 %. Сьогодні цей відсоток у кожній сім'ї свій персональний. Чим менше дохід в сім'ї, тим менший відсоток. Це розрахункова величина, і для того, щоб її з'ясувати, потрібно звернутися до Управління соціального захисту

населення. Щоб фахівці, які мають спеціальну комп'ютерну програму, могли розрахувати і визначити право на житлову субсидію.

■ Міський голова, його заступники казали, що бюджет на соціальний захист цього року зріс на 40 %...

С. У.: Зазвичай усі пільги, які надаються у нас за рахунок місцевого бюджету, передбачаються у програмі «Турбота. Назустріч киянам». Торік на цю програму було передбачено 117 млн грн, цього року вже 400 млн грн.

■ Адресна допомога киянам цього року складе 230 млн грн?

С. У.: Так, 230 млн грн для надання адресної допомоги окремим категоріям киян. Адресна допомога передбачає як категорійний принцип, так і принцип доходів. З минулих років була така практика. Наприклад, до якогось державного свята надається допомога непрацюючим пенсіонерам, середньомісячний розмір пенсії яких не перевищує півтори чи два прожиткових мінімуми. Тобто ми будемо вивчати можливість бюджету і готувати розпорядження ■

Сергій СИМОНОВ:

«На часі — сформувати європейське зелене місто в умовах жорсткої економії коштів»

Столиця України здавна славилась своїм пишним зеленим вбранням. Про це зазначали Гійом де Боплан, О. П. Осипов, Шарль де Голль та інші видатні особистості, що залишили глибокий відтиск на ландшафті історії. Сучасні реалії вимагають гнучких та мудрих рішень, тим паче в сьогоднішніх умовах жорсткої економії та консолідованого компромісу. Про «обличчя» зеленого Києва в умовах сьогодення «Хрещатик» вирішив поспілкуватися з новопризначеним генеральним директором КО «Київзеленбуд» Сергієм Симоновим.

Валентин ГОРНОСТАЄВ | «Хрещатик»

❗ Сергію Анатолійовичу, кияни та гості столиці часто згадують, яким зеленим Київ був раніше. Коли ж вдасться поновити славу зеленої столиці Європи?

С. С.: Дякую за відверте запитання. Проте, думаю, що зараз варто говорити про створення максимально сприятливих умов для киян. А саме: як прикрасити столицю України, яким чином надати затишок і красу паркам, скверам, бульварам та яким чином поєднати бізнес з інтересами столичної громади. Адже на часі — сформувати європейське зелене місто в умовах жорсткої економії коштів.

❗ І як саме ви бачите реалізацію таких планів?

С. С.: По-перше, ми залучаємо громадськість до благоустрою парків та скверів. Наприклад, капітальний ремонт 35-ти скверів, що передбачає влаштування доріжок,

огорожі та озеленення, доповняється альтанками, дитячими чи спортивними майданчиками, садовими архітектурними формами за підтримки депутатів Київради: адже кожен розуміє, що затишок у нашому місті залежить від кожного з нас. Додатковим декоративним оздобленням можуть стати скульптури молодих архітекторів, які хочуть встановити їх у скверах столиці за власний кошт. Принаймні громадське опитування щодо детального плану встановлення цих скульптур плануємо організувати під час виставки квітів «Україна європейська» на Співочому полі до Дня Києва.

❗ До речі, про виставки квітів. Скільки їх плануєте організувати цього року? Як свідчить практика, 2013 рік став рекордним за їх кількістю.

С. С.: Так, у 2013 році їх відбулось 6. Цього року плануємо про-

вести дві виставки квітів: до Дня Києва і до Дня Незалежності. Хочу наголосити, що квіткова продукція для оформлення квітників вирощується у столичних парниково-тепличних господарствах. Наразі там ведуться роботи з висадки у горщики на вигонку канн, пікіруються чорнобривці, агератум, бегонія тощо. Крім того, закінчено черенкування седуму, коліусу, альтернантери. В цілому плануємо виростити понад 8 млн квіткової продукції, яка буде використана на квітниках міста.

❗ Щодо реконструкції парків та скверів. На їх облаштування планується виділити близько 58 млн грн. Чи достатньо цього фінансування?

С. С.: По-перше, ні. Цього замало. По-друге, проводити роботи планується лише за рахунок різних фінансових призначень. По-третє, дозвольте пояснити різницю між реконструкцією та ка-

пітальним ремонтом. Реконструкція передбачає повне оновлення або перебудову наявних елементів (ред.: в т. ч. і будівництво інженерних комунікацій), а капітальний ремонт не змінює функціонального призначення об'єкта чи геометричних розмірів об'єкта зеленого господарства. У зв'язку з цим обсяг виконаних робіт та фінансування на реконструкцію і капітальний ремонт різняться. Так, із бюджету заплановано виділити близько 16-ти млн грн на реконструкцію у парках «Киото» (II черга), навколо озера Тельбін (II черга), а також розпочати реконструкцію в парках «Юність» та «Орлятко». Крім цього, капремонт 35-ти скверів передбачає ремонтні роботи та озеленення. Фінансування на додаткове облаштування здійснюватиметься за допомогою депута-

тів чи спонсорів. У цьому випадку зі спеціального Фонду міського бюджету планується виділити 17 млн грн. На оновлення та капітальний ремонт із Фонду охорони навколишнього природного середовища — близько 15 млн грн. На озеленення, як окремий напрямок діяльності підприємств, планується 10 млн грн.

❗ І нарешті — про терміни... Коли ж все-таки кияни скористаються оновленими парками та скверами?

С. С.: Як я вже сказав, завдання, що стоїть сьогодні перед нами, — сформувати європейське зелене місто в умовах жорсткої економії коштів. Роботи розпочнемо у квітні-травні. Перші сквери (Василя Стуса, по вулицях Зої Гайдай та Серафимовича) — після капремонту кияни відвідають вже до Дня Києва. До кінця липня плануємо завершити ще 13 об'єктів, а решту — в жовтні. Що стосується реконструкції, то плануємо завершити всі роботи до кінця року. Стосовно цього є певна специфіка: плани були розроблені ще десять років тому, а час плине, і відповідні стандарти також змінюються. Ми намагаємось тримати руку на пульсі. Наприклад, будівництво мереж освітлення, раніше не передбачених планом реконструкції, як-от у парку «Киото», де на дитячих майданчиках на прохання киян будуть встановлені ліхтари. Інший приклад: ремонт 37-ми зон відпочинку за рахунок господарських коштів. «Київзеленбуд» відкритий до пропозицій щодо благоустрою зеленого господарства столиці. Залишаюсь на позиції консолідованого компромісу, що дозволить виконати завдання мера й принесе користь киянам ■

МИХАЙЛО ІЩЕНКО постійно робить добрі справи та опікується тими, хто цього найбільше потребує. У нинішні важкі часи, коли все має йти на оборону нашої Батьківщини, він не забуває про бійців, які захищають кордони нашої країни, та тих, хто робив це у минулому. Запрошені гості — це три покоління мужніх людей, які знають справжню ціну миру та символізують єднання українців різного віку. Поетичне гасло заходу дуже символічне: «Можна все на світі обирати, сину, вибрати не можна тільки Батьківщину».

«Цей захід є дуже важливим для патріотичного виховання на-

ших учнів. Часто ми організовуємо зустрічі дітей з бійцями АТО. Школярі власноруч плетуть маскувальні сітки, які ми передаємо у зону АТО. Діти готові допомагати бійцям і з радістю цим займаються навіть на канікулах», — розповідає Галина Макітренко, директор школи № 306.

У літературно-музичній композиції «Зірковим шляхом свободи — до духовної єдності» виступили з піснями талановиті учні школи № 306 та студенти Київського інституту музики ім. Р. М. Глієра. Під час танцю учасники розгорнули на сцені український прапор. На концерті лунали патріо-

тичні пісні трьох поколінь, в яких є найголовніше, спільне для всіх — любов до Батьківщини та бажання її захищати. Зал вшанував воїнів, які віддали життя за свободу і незалежність України хвилиною мовчання. В пам'ять про героїв була запалена «Свіча Пам'яті». Наприкінці дійства зал і учасники концерту разом виконали Духовний Гімн України.

«Вважаю доречним проведення таких заходів, як сьогоднішній. Діти повинні знати історію своєї країни. Їм піде на користь спілкування з військовими. Бійцям, які зараз перебувають у зоні АТО, також дуже приємно отримувати плетені школярками шкарпетки, дитячі малюнки, листи. Енергія, яка міститься в таких подарунках, дає віру, що війна скінчиться, і бажання жити та захищати інших», —

сказав Костянтин Вінниченко, борець 1-го батальйону ім. Сергія Кульчицького.

Наприкінці вечора школярі, які приготували малюнки для бійців на тему «Я — це Україна», передали свої роботи у зону АТО. Всі гості заходу отримали пам'ятні дарунки від БФ «Свято-Покровський».

Так склалося для нашої країни, що місяць лютий насичений трагічно-героїчними датами. 17 лютого символізує Революцію Гідності, криваві події на Майдані 2014 року. 15 лютого Україна відзначила 26-ту річницю виводу військ з Афганістану. З цієї нагоди Михайло Іщенко взяв участь у церемонії покладання квітів до пам'ятного знака у парку «Молодіжний». Під час цього заходу голова Спілки ветеранів Афганістану Деснянського району Валерій Передерій

вручив благодійнику відзнаку Київської міської Спілки ветеранів Афганістану — орден «Слава і честь» III ступеня за постійну допомогу ветеранам-афганцям.

«Уже чотири роки Михайло Іщенко опікується сім'ями загиблих в Афганістані. Він фінансує поминальні обіди, поїздки. Михайло Володимирович — небайдужа людина, яка підтримує сім'ї бійців не лише матеріально, а й морально», — розповідає Людмила Чернова, голова Комітету сімей загиблих Деснянського району.

І насправді, небайдужість та добрі справи, які роблять не тільки в свята, а кожного дня, не залишаються без відзначення. Наразі для нашої країни настали дуже важкі часи. І всі патріоти повинні зробити все від них залежне, щоб вона вистояла ■

Важкі часи об'єднують

«День Пам'яті», присвячений героям ВВВ, воїнам-афганцям, учасникам Революції Гідності та бійцям АТО, відбувся 17 лютого у середній школі № 306. Герої трьох воєн, учасники Майдану та волонтери були запрошені на захід, організований головою Наглядової ради «Благодійного фонду Свято-Покровський» Михайлом Іщенко.

Ярослава ЗОЛОТЬКО | спеціально для «Хрещатика»

Фото: Назара ФУРКА

МЕГАПОЛІС

Мить довжиною в життя

■ Унікальному столичному ліцею, де виховуються кадети та паняночки, виповнилося 55 років

У столичному ліцеї-інтернаті № 23 з кожним роком кількість бажаючих навчатися невпинно зростає. Приваблює навчальний заклад не лише якісними освітніми послугами, а й своїми традиціями та принципами навчання. Так у цій школі уроки проводять роздільно для хлопчиків-кадетів та дівчаток-панянок. І хоча школа має більш ніж піввікову історію, саме в 2009 році було відкрито кадетський клас.

Олена КУЗЬМЕНКО | спеціально для «Хрещатика»

Дівчатка при вступі до ліцею в церкві дають обітницю, що носитимуть в серці віру, надію і любов, а хлопчики в Лаврі урочисто одягають погони

МЕТА столичного ліцею-інтернату № 23 — виховувати освічених патріотів нашої держави. Про це на урочистому вечорі з нагоди 55-річчя навчального закладу розповіла його директор Наталія Головіхіна. Вона повідомила, що на сьогодні в школі навчається 627 вихованців. У ліцеї функціонує 25 класів, з них 5 класів для панянок та 20 класів для кадетів. За останні п'ять років майже тричі зростає чисельність учнів — з 262-х у 2009 році до 629-ти у 2014-му. Також тут здобувають знання і 10 дітей-переселенців із зони АТО. За словами Наталії Михайлівни, у 2009 році навчальний заклад був реорганізований.

«До цього тут була звичайна загальноосвітня школа-інтернат. Але потім, вивчивши питання і зрозумівши, що дітям це подобається, створили кадетський корпус. Це була ініціатива дітей, і ми її підтримали, тому що нам це також дуже сподобалось», — розповіла пані Головіхіна. Вона додала, що перехід на нову систему був складним, зокрема важко було переконувати самих батьків. Але все вдалося. І на сьогодні минуло вже сім років з дня урочистого відкриття кадетського класу, що стало початковим етапом у відтворенні Київського кадетського корпусу з посиленою військово-фізичною підготовкою. За її словами, хлопчики мають належні умови цілодобового перебування п'яти днів на тиж-

день. «Діти проживають з понеділки по п'ятницю. У нас є два спальні корпуси для хлопчиків. Але ми зробили вже поверх і для дівчаток», — зазначила вона і додала, що в ліцеї створюються всі умови, щоб вихованцям було цікаво та корисно. Зокрема діє розгалужена мережа гуртків: регбі, рукопашний бій, вокал, хор, бісероплетіння і гурток християнської етики.

Маленька панянка Аріна вчиться у 5-му класі. До ліцею прийшла в 6 років. Їй тут дуже подобається. Каже, що з кадетами спілкуються на перерві. А самі паняночки вивчають багато корисних речей. «Ми писанкарством займаємося, вчимося малювати, співати, але я найбільше люблю танцювати», — розповіла дівчинка.

Також ліцей має свої традиції. Так, за словами Наталії Головіхіної, дівчатка при вступі до школи в церкві дають обітницю, що носитимуть в серці віру, надію і любов, а хлопчики в Лаврі урочисто одягають погони.

Директор також повідомила, що в різні часи школу відвідали Фідель Кастро, Володимир Щербицький. А серед її випускників є відомі громадські і політичні діячі сучасності, зокрема посол України в Чехії, керівник апарату Верховної Ради.

А от перший випуск кадетів був минулого року. Зокрема випустили 30 вихованців. І багато хто обрав в подальшому саме військовий напрямок навчан-

Багато хто з випускників ліцею обрав у подальшому саме військовий напрямок навчання

ня. Серед них і колишній кадет, а нині студент Військового інституту Роман Білик. Він запевнив, що йому навчання у вузі дається легше, ніж його однокурсникам, які прийшли після звичайної загальноосвітньої школи. Адже і вишкіл, і необхідну основу знань він отримав саме в ліцеї. Але головне те, що кадетський корпус навчив його бути самостійним. «Багато в чому ліцей допоміг стати чоловіком. Я давно можу приймати серйозні рішення самостійно», — розповів хлопець.

На відзначення ювілею до ліцею завітало і багато колишніх випускників, які згадали, якою школа була ще сорок років тому.

Анатолій Малород, який закінчив цей навчальний заклад в далекому 1966 році, має багато теплих шкільних спогадів. Наприклад, добре пам'ятає молоді вчительку математики, яка прийшла після закінчення університету викладати предмет. «А нас у класі було лише чотири хлопця, інші — дівчата. І вона поки нас усіх не перепитає, дівчат не чіпала. І хочеш не хочеш, а потрібно було вчити математику. Та я за це їй дуже вдячний», — розповів Анатолій Омелянович. І додав, що ніколи не забуде, як хотів дізнатися, що таке феєрверк. І оскільки любив хімію, вирішив сам його і виготовити. «І от на уроці праці змусив хлопців, щоб натерли алюміній. Взяли марганцівку. А у сірникову коробочку капнув трішки гліцерину, але воно все почало взаємодіяти, попало мені на руку, я впустив коробочку, і всі складники розсипалися по підлозі. Тоді і маму мою до школи викликали», — сміється Анатолій Малород.

А от його молодший брат, який також закінчував цю школу, Олександр Малород, пригадав, які у старших класах хлопці самі намащували паркет в шкільних коридорах. «У відрах варили мастику, намазували, давали висохнути. Потім мали такі щітки з ворсою, і ними, пританцювуючи, натирали до блиску», — пригадав чоловік.

Було і багато інших випускників, які милувалися рідними стінами і обговорювали новий

ремонт, люстри та інші зміни.

«Я пам'ятаю, що в актовому залі стояло піаніно, і дівчата часто на ньому грали», — розповів Роман Тимошевський, який закінчив школу в 1973 році.

Та на святі з нагоди 55-річчя школи зібралися не лише її нинішні та колишні учні. Завітали і представники центральної та столичної влади. Серед них заступник голови КМДА Ганна Старостенко.

«Ми вітаємо Київський кадетський корпус з 55-річчям! Це дійсно довгий життєвий шлях, але впевнена, що він успішний. Хочеться побажати, щоб всі дітки, випускники цього навчального закладу ніколи не тримали зброю в своїх руках і не застосовували проти інших людей. А ще миру, добра, успіхів. Це один із найкращих ліцеїв столиці. Ми дуже пишаємося, що в нашій мережі навчальних закладів є такий цікавий діамант, який виховує і хлопчиків, і дівчаток у військово-патріотичному дусі. Розвиває їхні здібності. І виховує справжніх патріотів України», — зазначила Ганна Старостенко. Вона розповіла, що така школа, де навчають кадетів і паняночок з 6-ти років, єдина в столиці. І київська влада всіляко підтримує її.

«Повністю фінансування здійснюється за рахунок київського бюджету. І викладання, і викладачі, і харчування, і утримання дітей», — повідомила заступник голови КМДА.

Крім того, як підкреслила пані Старостенко, в ліцеї працюють найкращі педагоги міста і, відповідно, у цьому навчальному закладі надаються якісні освітні послуги. І підтвердженням цього є постійна кількість бажаючих навчатися тут.

До слова, на святі з привітальним словом виступали не лише представники влади, а й зірки української естради. На одній сцені разом з хореографічним колективом ліцею, хором кадетів виступили народний артист України Володимир Талашко, народна артистка України Наталія Бучинська. А от наприкінці концерту разом з ліцеїстами та гостями гімн України виконала Злата Огневич ■

Пенсії з доставкою додому

У складній економічній ситуації в країні питання своєчасності та надійності отримання коштів для пенсіонерів є першочерговим. Навіть незважаючи на бойові дії на сході, «Укрпошта» стабільно здійснює виплату пенсій у всіх населених пунктах, які знаходяться під контролем української влади.

Віталій ЗНАМЕНСЬКИЙ | «Хрещатик»

«**ОСОБЛИВІСТЮ** роботи «Укрпошти» сьогодні є те, що вона працює навіть там, де не працює жоден банк», — відзначає **в. о. гендиректора «Укрпошти» Ігор Ткачук**. — Саме «Укрпошта» першою прийшла на допомогу мешканцям звільнених та найближчих до окупованих територій населених пунктів».

Нині, коли десятки банків, переживаючи фінансові труднощі, обмежують видачу готівки через банкомати, а то й припиняють свою діяльність, пенсіонери, які отримують пенсію на картки в цих установах, ризикують принаймні на деякий час втратити доступ до залишків на своїх рахунках.

Дуже важливо, що підприємство є лише посередником між державою та пенсіонерами і жодним чином не використовує їхні кошти у своїй господарській діяльності, а відтак пенсіонери безпечні від ризиків невиплат унаслідок збанкрутіння або погіршення фінансового стану тієї чи іншої установи.

Стабільність і надійність роботи підприємства, у складі якого найбільш розгалужена мережа — 11,8 тис. поштових відділень по всій Україні, підтверджується роками роботи на ринку послуг поштовою зв'язку та традиційною довірою населення. Крім того, лише «Укрпошта» виплачує пенсії з доставкою додому. Людям похилого віку не потрібно витрачати зайвий час на пошуки потрібного банкомату, в якому може бути недостатньо грошей або який може не працювати.

Пенсіонери зі стажем прекрасно знають, що листоноша не тільки принесе гроші, а й на дому зможе прийняти комунальні платежі, оформити передплату на газети та журнали, а якщо є потреба, доставити товари першої необхідності, поповнити рахунок мобільного оператора тощо. Неабияке значення для багатьох пенсіонерів має і живе спілкування, адже листоноша — це людина, яка і порадить, і допоможе. Згідно із законодавством, громадяни України мають право самостійно обирати спосіб одержання пенсії. Ніяка державна чи недержавна установа не можуть примусити пенсіонера змінювати обрану ним установу обслуговування.

Якщо ви хочете отримувати пенсії вдома, необхідно звернутися із заявою до управління Пенсійного фонду за місцем проживання і чітко вказати при цьому: «Пенсію прошу виплачувати поштою з доставкою додому» ■

АФІША

кінопрем'єри

«Стівен Хокінг: теорія всього»

Країна: Велика Британія
Режисер: Джеймс Марш
В ролях: Едді Редмейн, Фелісіті Джонс, Девід Тьоліс
Тривалість: 123 хв.

В основі байопіка — книга дружини відомого вченого Стіва Хокінга Джейн Вайлд «Подорож в безкінечність: Моє життя зі Стівеном». З юності він шукав відповіді на головні загадки нашого існування, однак його особистий Всесвіт через страшну хворобу все більше звужувався, перетворюючи повного енергії вченого в непрацездатного. Зараз Хокінг повністю паралізований, він може керувати лише мімічним м'язом щоки. І все ж інвалідність не зламала ані особистість Стівена, ані його блискучий розум і бажання пізнати все.

В кінотеатрах «Київ», «Сінема-Сіті Київ», мережах кінотеатрів «Баттерфляй» і «Одеса кіно»

«Убити посланця»

Країна: США
Режисер: Майкл Кустса
В ролях: Джеремі Реннер, Майкл Шин, Мері Елізабет Вінстед
Тривалість: 112 хв.

Збираючи матеріал для статті, репортер знаходить секретні файли ЦРУ, в яких зазначена причетність держорганів до транспортування кокаїну в особливо великих розмірах до Каліфорнії. Після публікації існування репортера стає небезпечним для всіх, хто має відношення до «кокаїнової» справи. Вбити його не можна, зате відомство може звинуватити репортера в іншому...

В кінотеатрах «Україна», «Сінема-Сіті Київ»

«Мисливець на лисиць»

Країна: США
Режисер: Беннетт Міллер
В ролях: Стів Карелл, Чаннінг Татум, Марк Руффало
Тривалість: 130 хв.

Драма, заснована на реальній історії, розповідає про складні стосунки мультимільйонера та власника приватної команди з вільної боротьби «Мисливці на лисиць» Джона Дюпона й амбітного бійця Марка Шульца, якого багатій запрошує підготувати його команди для виступів на Олімпійських іграх в Сеулі 1988 року. Прем'єра фільму відбулася на Каннському фестивалі, де отримала приз за кращу режисуру і має п'ять номінацій на премію «Оскар».

В кінотеатрах «Київ», «Сінема-Сіті Київ»

театральна афіша на 19 – 25 лютого

Ведуча рубрики **Марія БЕЛЯЄВА**
kreschatic_culture@ukr.net

ТЕАТР ОПЕРИ ТА БАЛЕТУ УКРАЇНИ
Адреса: вул. Володимирська, 50
Тел: (044) 455-90-87, www.opera.com.ua

19 лютого (чт.) – 19.00 «Спартак», балет на 3 дії, А. Хачатурян
20 лютого (пт.) – 19.00 «Бал-маскарад», опера на 3 дії, Дж. Верді
22 лютого (нд.) – 19.00 «Наталка Полтавка», сповнена гумору, танців та фольклору історія кохання на 2 дії, М. Лисенко
24 лютого (вт.) – 19.00 «Лебедине озеро», балет на 3 дії, П. Чайковський
25 лютого (ср.) – 19.00 «Ріголетто», опера на 3 дії, Дж. Верді, виконується італійською мовою

ТЕАТР РОСІЙСЬКОЇ ДРАМИ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Адреса: вул. Б. Хмельницького, 5
Тел: (044) 234-42-23, www.rusdram.com.ua

19 лютого (чт.) – 19.00 «Уявний хворий», комедія, Жан-Батіст Мольєр, 2 год. 35 хв.
19 лютого (чт.) – 20.00 «Жінка і чиновник», комедія, Альдо Ніколаї, 1 год. 30 хв., нова сцена
20 лютого (пт.) – 19.00 «Усюди один...», сценічна композиція М. Рєзніковича, 1 год. 20 хв.
20 лютого (пт.) – 20.00 «Шлюби укладаються на небесах», моновистава, Л. Толстой, 1 год. 10 хв.
21 лютого (сб.) – 12.00 прем'єра «Потрібен брехун!», Дімітріс Псафас, 2 год. 10 хв.
21 лютого (сб.) – 18.00 «Гі божевільні чоловіки», майже дрібничка, Габріель Ару, 1 год. 40 хв.
21 лютого (сб.) – 19.00 прем'єра «Ризик (Коханці і злочин)», фарс у подвійному ключі, Едуардо де Філіппо, Даріо Фо, 1 год. 50 хв.
21 лютого (сб.) – 20.00 «Edith Piaf: життя в рожевому світлі», О. Гаврилюк, 1 год. 10 хв., сцена під дахом
22 лютого (нд.) – 12.00 № 13 («Божевільна ніч, або Весілля Пігдена»), комедія, Рей Куні, 2 год. 30 хв.

22 лютого (нд.) – 13.00 «Янголятко, або Сексуальні неврози наших батьків», Л. Барфус, 1 год. 50 хв., нова сцена
22 лютого (нд.) – 18.00 «Останнє кохання», мелодрама, Валерій Мухарьмов, 2 год. 15 хв., нова сцена
22 лютого (нд.) – 19.00 «Бабине літо», лірична комедія, Айвон Менчелл, 2 год. 40 хв.
22 лютого (нд.) – 20.00 прем'єра «Над прірвою в...» (Norway Today), Ігор Бауершима, 1 год. 20 хв., сцена під дахом
23 лютого (пн.) – 19.00 № 13 («Божевільна ніч, або Весілля Пігдена»), комедія, Рей Куні, 2 год. 30 хв.
23 лютого (пн.) – 20.00 прем'єра «Жінка колишніх часів», драма, Роланд Шіммельпфенінг, 1 год. 20 хв., нова сцена
24 лютого (вт.) – 19.00 «Джульєтта і Ромео», історія кохання і ненависті, за п'єсою В. Шекспіра, 2 год. 30 хв.
24 лютого (вт.) – 20.00 «Олександр Вертинський. Бал Господень...», моноспектакль, 1 год. 25 хв., сцена під дахом

ТЕАТР ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Адреса: пл. Івана Франка, 3
Тел: (044) 279-59-21, 279-71-01, www.ft.org.ua

19 лютого (чт.) – 19.00 «Чайка», Антон Чехов, пам'яті Богдана Ступки
19 лютого (чт.) – 19.00 «Щоденники Майдану», документальна вистава, Наталія Воробит
20 лютого (пт.) – 19.00 «Така її доля...», інсценізація Станіслава Мойсєєва за поезією Тараса Шевченка
20 лютого (пт.) – 19.00 «Щоденники Майдану», документальна вистава, Наталія Воробит
21 лютого (сб.) – 19.00 «Хазяїн», комедія, Іван Карпенко-Карий
21 лютого (сб.) – 19.00 «Щоденники Майдану», документальна вистава, Наталія Воробит
22 лютого (нд.) – 19.00 «Квітка Будяка», за мотивами п'єси Миколи Куліша «Маклена Граса», 3 год.
24 лютого (вт.) – 19.00 «Кайдашева сім'я», комедія, Іван Нечуй-Левицький
24 лютого (вт.) – 19.00 «Самотня леді», мелодрама, Ігор Афанасьєв
25 лютого (ср.) – 19.00 «Весілля Фігаро», сценічна версія Ю. Одинокого за мотивами однойменної п'єси П'єра-Огюстена Бомарше

дитяча афіша

ЦИРК
Адреса: пл. Перемоги, 2
Тел: (044)486-39-27, www.circus.kiev.ua

20 лютого (пт.) – 18.00, 21 лютого (сб.), 22 лютого (нд.) – 12.00, 16.00 «Цирк нашого дитинства», дітям до 4-х років вхід безкоштовно без надання вільного місця

ТЕАТР ОПЕРИ І БАЛЕТУ ДЛІА ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА
Адреса: вул. Межигірська, 2
Тел: (044) 425-42-80, www.musictheatre.kiev.ua

19 лютого (чт.) – 19.00 «Реквієм», В. А. Моцарт, у виконанні солістів, хору, симфонічного оркестру
20 лютого (пт.) – 19.00 «Лебедине озеро. Сучасна версія», балет на 2 дії, П. Чайковський, «Київ модерн-балет»

21 лютого (сб.) – 12.00 прем'єра «Лялька. Нова історія Коппелії», балет, Лео Деліб
22 лютого (нд.) – 12.00 «Ніч перед Різдвом», опера на 2 дії, М. Римський-Корсаков, 2 год.
24 лютого (вт.) – 19.00 «Повертайся живим», містерія сучасності, спільно з «Тельнюк: Сестри»

ТЕАТР НА ЛИПКАХ
Адреса: вул. Липська, 15/17
Тел: (044) 253-62-19, www.tuz.kiev.ua

19 лютого (чт.) – 11.00, 13.00 «Чарівна лампа Аладдіна», казка, гастролі Чернігівського театру ім. Т. Шевченка
20 лютого (пт.) – 18.00 «Поліанна», драма, Елеонор Портер, 2 год. 20 хв., для дітей від 10-ти років
21 лютого (сб.) – 11.00 «Ти особливий», музична казка, О. Несміян, 1 год., для дітей від 5-ти років, мала сцена

адреси кінотеатрів

«Київ», вул. В. Васильківська, 19, тел.: (044) 234-73-81, 234-33-80, www.kievkino.com.ua
«Україна», вул. Городецького, 5, тел.: (044) 279-67-50, 279-82-32, www.kino-ukraina.com.ua
«Сінема-Сіті Київ», ТРЦ «Оушен плаза», вул. Горького, 176,

тел.: (044) 230-72-30, www.cinemaciti.kiev.ua
Мережа кінотеатрів «Баттерфляй», www.kino-butterfly.com.ua:
«Більшовик», вул. Гетьмана, 6, тел.: (044) 200-90-10
«Ультрамарин», вул. Урицького, 1-а, тел.: (044) 206-03-62, 206-03-70

«DeLuxe», вул. Горького, 50, тел.: (044) 206-13-22, 206-13-24
Мережа кінотеатрів «Одеса кіно», www.kinoodessa.com:
ТЦ «Україна», просп. Перемоги, 3, тел.: (044) 496-15-11, 496-15-51
ТЦ «Квадрат», бульв. Перова, 36, тел.: (044) 538-17-70, 538-17-71

дія-фарс, 2 год. 15 хв., Малий зал Палацу «Україна»

20 лютого (пт.) – 19.00 «Льовушка», розповідь про єврейське щастя, 1 год. 40 хв., театральна гостьова

21 лютого (сб.) – 19.00 «На дні», драма, 3 год., малий зал Палацу «Україна»

21 лютого (сб.) – 19.00 «Ніч на двох», лірична комедія, 1 год. 40 хв., театральна гостьова

22 лютого (нд.) – 19.00 «La bonne Anna, або Як зберегти сім'ю», комедія, 1 год. 50 хв., Малий зал Палацу «Україна»

22 лютого (нд.) – 19.00 «Пастка для самотнього чоловіка», іронічний детектив, театральна гостьова

24 лютого (вт.) – 19.00 «Нотатки молодого лікаря», скорботний лист (історія хвороби), Михайло Булгаков, 2 год., театральна гостьова

25 лютого (ср.) – 19.00 «Льовушка», розповідь про єврейське щастя, 1 год. 40 хв., театральна гостьова

ТЕАТР НА ЛИПКАХ
Адреса: вул. Липська, 15/17
Тел: (044) 253-62-19, www.tuz.kiev.ua

19 лютого (чт.) – 19.00 «Французька вечерея», комедія на дві дії, М. Камолетті, гастролі Чернігівського академічного театру ім. Т. Шевченка

21 лютого (сб.) – 19.00 «Вишневий сад», комедія, Віктор Гірич за твором Антона Чехова, 2 год. 40 хв.

22 лютого (нд.) – 18.00 «Мольєріана», трагіфарс, М. Булгаков, 2 год. 30 хв.

24 лютого (вт.) – 19.00 «Людина та Вічність», філософський жарт, А. Курейчик, 2 год. 30 хв.

25 лютого (ср.) – 16.00 «Лісова пісня», драма-феєрія, за мотивами п'єси Лесі Українки, 2 год. 30 хв.

ТЕАТР ОПЕРЕТИ
Адреса: Червоноармійська, 53/3
Тел: (044) 287-62-57, www.operetta.com.ua

19 лютого (чт.) – 19.00 «Кармен-сюїта», балет-феєрія, Жорж Бізе

20 лютого (пт.), 21 лютого (сб.) – 19.00 «Труффальдіно із Бергамо», мюзикл за мотивами п'єси К. Гольдони «Слуга двох панів», музика О. Колкера

22 лютого (нд.) – 19.00 «За двома зайцями», оперета, В. Ільїн, В. Лукашов

24 лютого (вт.) – 19.00 «Летюча миша», оперета, Й. Штраус

У СВІТІ щодня мільйони людей стикаються із проблемами, причиною яких стає звичайна їжа. Харчові хвороби посідають одне із провідних місць в номенклатурі небезпечних викликів здоров'ю. Зазвичай вони виникають під дією небезпечних мікроорганізмів або токсичних хімікатів і, як завжди буває в таких випадках, абсолютній більшості із цих захворювань можна запобігти.

Мікроорганізми — це дуже маленькі живі істоти, які неможливо відчутти на дотик чи побачити неозброєним оком. В світі існують три основні види мікроорганізмів, в залежності від їхнього впливу на продукти харчування та людину. Умовно їх поділяють на хороші, погані та небезпечні. Хороші мікроорганізми приймають активну участь у виробництві харчових продуктів, напоїв та навіть ліків. Також вони відіграють визначальну роль в нормальному процесі травлення людини. Наступний вид мікроорганізмів — це погані, або ті, які негативно впливають на продукти та напої. Через їх діяльність продукти можуть мати поганий вигляд, смак та запах. Але на людину вони не мають небезпечно впливу. І нарешті третій вид — небезпечні мікроорганізми, або ті, що своєю присутністю можуть спровокувати розвиток хвороби чи навіть призвести до смерті людини. Рівень безпеки від впливу цього виду організмів суттєво підвищується тим фактом, що ці мікроорганізми майже не впливають на вигляд та смак продуктів. Їх важко вирізнити та майже неможливо помітити.

Приклади найбільш поширених небезпечних мікроорганізмів, що викликають харчові хвороби:

- бактерії — salmonella, shigella, campylobacter і кишкова паличка E. coli;
- паразити — giardia, trichinella;
- віруси — гепатит А, норовірус.

Мікроорганізми є скрізь. Вони просто заповнюють світ навколо нас. На кінці голки можуть розміститися до мільйона різноманітних мікробів, бактерій, вірусів. Але, як і у всього живого на цій

Що і як безпечно їсти?

Цього року Всесвітній день здоров'я присвячений темі безпеки харчування. Згідно з даними ВООЗ, шкідливі бактерії, віруси, паразити або хімічні речовини, які містяться в їжі, можуть викликати більш ніж 200 захворювань — від діареї до раку.

Олекса ЧЕРЕВАТИЙ
спеціально для «Хрещатика»

планеті, у мікроорганізмів є найулюбленіші місця. Найчастіше ці маленькі істоти зустрічаються в ґрунті та воді, у фекаліях, на тілі гризунів, комах та шкідників, на домашніх та диких тваринах і, звичайно ж, на людях.

Цікаво знати:

в одній чайній ложці ґрунту міститься більше 1 мільярда мікроорганізмів і понад 100 000 бактерій — на кожному квадратному сантиметрі шкіри людини.

Одним із найбільш поширених шляхів зараження мікроорганізмами є людські руки. Ігнорування правил звичайної гігієни стає дуже часто причиною захворювання. Також небезпечні мікроорганізми можуть бути присутніми на поверхні або ж всередині фруктів і овочів і тому вони не можуть бути змиті водою — найпростішим засобом профілактики. Щорічно мільярди людей стають жертвами захворювань харчового походження.

Найпершими симптомами харчових хвороб є різкий біль у шлунку, напади блювоти, діарея, різке підвищення температури. Перші ознаки того, що у вас проблеми, можуть з'явитися через 24-72 години після прийому їжі. Якщо ви захво-

Фото www.newsprom.pl

рили, намагайтеся впродовж наступний двох днів не займатися приготуванням їжі та не торкатися харчових продуктів і звертайтеся до лікаря. Самолікування у випадках харчового захворювання так само небезпечно, як і при інших проблемах. Вчасно відреагувавши на небезпеку, ви зможете уберегти не тільки себе від ще більшого погіршення ситуації, а й захистити тих людей, які вас оточують. Запам'ятайте: отруївшись харчовими продуктами, ви самі можете стати причиною чийсь хвороби.

Не треба забувати про те, що мікроорганізми не є єдиною причиною харчових хвороб. Не менш небезпечними є токсини, які просто переповнюють сучасні продукти харчування.

За оцінками науковців, тільки 3 % випадків захворювань, викликаних харчовими продуктами, можуть заподіяти людині серйозної та тривалої шкоди здоров'ю. Незважаючи на те, що відсоток такої ймовірності здається незначним, харчові отруєння можуть призвести до таких серйозних захворювань, як, наприклад, артрит, неврологічні розлади, хвороби шлунку. До групи смертельного ризику від харчових захворювань належать грудні діти, люди із хронічними захворювання-

ми, вагітні жінки та люди похилого віку.

Важливе місце в забезпеченні себе від харчових захворювань має профілактика.

Існують кілька простих та доступних правил поведінки, які дозволяють знизити ймовірність захворювання.

Підтримуйте чистоту продуктів та мийте руки

Мікроорганізми часто передаються від людини до людини через рукостискання, господарські ганчірки і, в особливості, через кухонні інструменти.

Поради:

- Мийте руки перед тим, як брати продукти чи готувати їжу
- Мийте руки після туалету
- Мийте та дезінфікуйте поверхні на кухні та інструменти для приготування їжі
- Зберігайте кухню від впливу шкідників, домашніх тварин, комах тощо.

Розділяйте сирі та приготовані продукти.

В сирих продуктах, м'ясі, птиці та морських продуктах можуть бути мікроорганізми, і перенесе-

ні під час приготуванні їжі на інші продукти та поверхні.

Дотримуйтесь термообробки та температурного режиму

Як відомо, при дуже ретельній термообробці більшість небезпечних мікроорганізмів гинуть. Готуючи при температурі не менше 70°C, ви можете убезпечити свої продукти та страви від небезпеки. Особливо варто використовувати профілактику для таких продуктів, як м'ясний фарш, м'ясні рулети.

Поради:

- Ретельно прожарюйте або проварюйте продукти, особливо м'ясо, птицю, яйця і морські продукти.
- Доводьте такі страви, як супи і печена до кипіння, щоб бути впевненими, що вони досягли 70°C.
- При готуванні м'яса або птиці їх соки повинні бути прозорими, а не рожевими.
- Ретельно підігрівайте приготовані продукти.

Ще один важливий момент, на який варто звернути увагу,— зберігання продуктів та страв.

При кімнатній температурі мікроорганізми розмножуються дуже швидко. Ця температура є найбільш сприятливою для їхньої життєдіяльності. При температурі нижче 5°C або вище 60°C процес їх розмноження уповільнюється або повністю зупиняється.

Хоча деякі небезпечні мікроорганізми так само успішно можуть жити та розмножуватись і при температурі нижче 5°C.

Вживайте оброблені та свіжі продукти

Необроблені продукти, а також вода і лід можуть зберігати небезпечні мікроорганізми і хімічні речовини. У зіпсованих або покритих цвіллю продуктах можуть утворюватися токсини. Ретельно відібрані і добре вимиті або очищені продукти менш небезпечні для здоров'я ■

Долаємо авітаміноз

В лютому та на початку березня рекомендується приймати фармакологічні вітаміни, а в кінці літа та восени перевагу необхідно надати фруктам та ягодам. У киян, в цілому, стан імунітету в межах загальної норми. Про це нещодавно під час прямої телефонної лінії розповів головний імунолог Києва Олег Назар.

Олена КУЗЬМЕНКО | спеціально для «Хрещатика»

«ЗАГАЛОМ стан імунітету не критичний, а більш-менш нормальний. Це щодо клітинного складу. А от що стосується функціональної активності, він трохи знижений. Оскільки у мешканців великих міст і прилеглих районів постійний стрес викликає імунну недостатність, тобто знижену активність імунної системи. Людина відчуває постійну втоми, інколи підвищену температуру, не мо-

же справитися зі своїми функціональними обов'язками»,— підкреслив він.

За словами Олега Назара, відносною нормою вважається, якщо людина хворіє ОРВІ до шести разів на рік. Якщо ж більше, то це ознака низької активності імунної системи. Крім того, про це свідчать і прояви більше 5-6 разів у році герпетичних інфекцій, грибкових захворювань.

Фото www.segodnya.ua

Лікар підкреслив, що об'єктивну інформацію про стан імунної системи можна дізнатися, зробивши імунограму. Але він наголосив, що робити її слід разом із загальними аналізами.

Крім того, Олег Назар радить підтримувати свій організм вітамінами, особливо наприкінці зими. За його словами, весняний авітаміноз починає проявлятися саме в лютому здебільшого у пога-

ному загоєнні ран, невмотивованій слабкості, постійному відчутті підвищеної температури тощо.

«Фрукти та ягоди в цей період більше містять клітковини, аніж вітамінів. Тому краще використовувати фармацевтичні препарати. Зокрема, будь-які полівітаміни»,— зазначив він і додав, що існують правила, яких слід дотримуватись при прийомі вітамінів. Так, їх слід вживати у першій половині дня, вранці, або в обід і не пізніше 16-ї години. Адже деякі препарати містять, наприклад, тонізуючі речовини. Також вітаміни слід приймати лише після їжі, оскільки натщесерце вони можуть подразнювати слизову шлунку. Приймати вітамінні комплекси потрібно орієнтовно місяць. Крім того, імунолог наголосив: «Вітаміни можуть провокувати фотодерматит. Тобто сонячний опік. Тому коли жінка приймає вітаміни, то в солярій ходити не бажано». Не радить він приймати вітаміни у вигляді сиропів, гелів, смоктальних таблеток, адже чим більше смакових добавок, тим біль-

ший ризик розвитку алергічної реакції. А от чи в таблетках, чи в уколах — різниці нема.

Фрукти та овочі також можна і навіть потрібно вживати, але ті, наприклад, які мають щільну клітковину, а це, наприклад, яблука, їх варто або перетерти, або обробити теплом. «Коли клітковина розрихлюється, вона краще чистить кишківник, і легше поживні речовини та вітаміни переходять в організм»,— підкреслив Олег Назар. Він також зазначив, що у закордонних продуктах вітамінів небагато. До того ж, їхнє вживання може спричинити харчову алергію, адже вони є не типовими для місцевості, де людина проживає.

У той же час Олег Назар наголосив, що осінній авітаміноз краще долати натуральними продуктами.

«Наприкінці зими фрукти та ягоди мало додадуть вітамінів, тому краще споживати таблетовані вітаміни. Але наприкінці літа та на початку осені вітаміни фармацевтичні не бажані»,— зазначив головний імунолог Києва ■

СЛОВО СВЯЩЕНИКА

Жителі небесних осель

У світі існує незліченна кількість звияжців, пам'ять про яких не може зникнути із занепадом цивілізацій, різного роду суспільними змінами, а навпаки, з плином часу все більше зростає. Це — святі.

Архімандрит ЛАВРЕНТІЙ (ЖИВЧИК) | спеціально для «Хрещатика»

СВЯТИЙ Іоан Богослов в книзі Одкровення пише: «Після цього глянув я, і ось велика кількість людей, яких ніхто не міг перелічити, з усіх племен і колін, і народів, і людей стояли перед престолом і перед Агнцем у білому одязі і з пальмовим віттям у руках своїх. І викликували гучним голосом, кажучи: спасіння Богу нашому, що сидить на престолі, і Агнцеві» (Одкр. 7: 9-11). Цей численний натовп — це святі угодники Божі, які через своє праведне життя на землі зберегли у чистоті й непорочності світлі ризи Хрещення та сподобилися найпочеснішого місця перебування — біля самого престолу Божого.

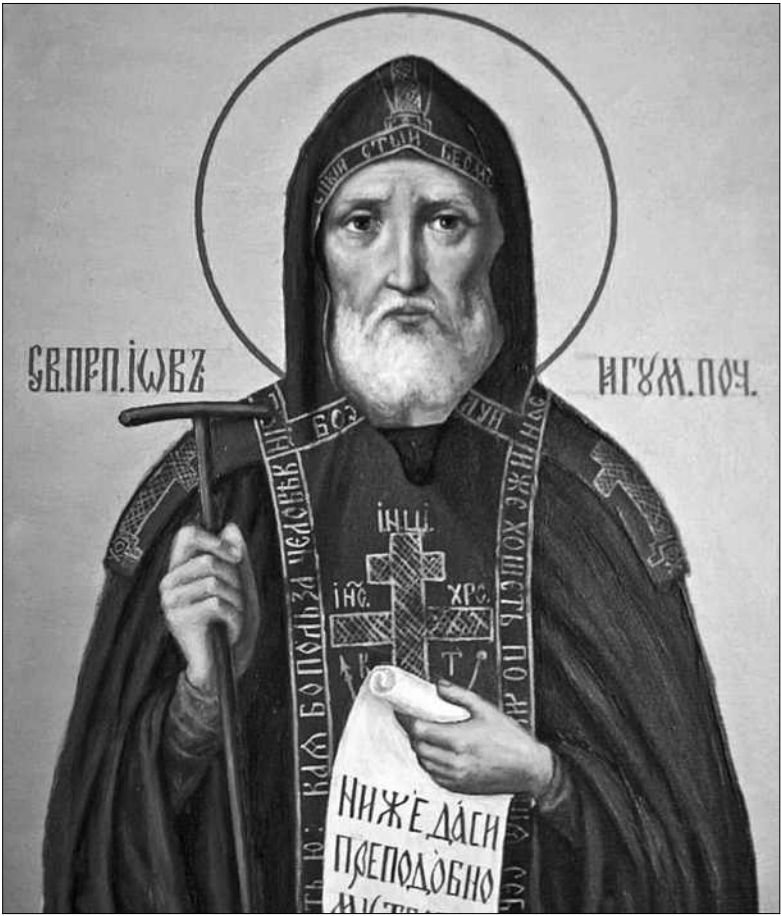
Святий апостол Павло прирівнює їх до великої кількості свідків, яких Бог зберіг для нас, щоби ми наслідували їх життя, досягну-

ли досконалості: «Не вистачить мені часу, щоб розповісти про Гедеона, про Варака, про Самсона та Іеффая, про Давида, Самуїла та інших пророків, які вірою перемагали царства, творили правду, одержували обітницю, затуляли пащі левів, гасили силу вогню і уникали вістря меча, зміцнювалися в немоці, були сильні на війні, проганяли полки чужинців... Інші зазнали наруги та ран, а також кайданів і в'язниць, були побиті камінням, перепилювані, зазнавали катування, помирали від меча, тинялися в овечих і козячих шкурах, терплячи нестатки, скорботи та озлоблення; ті, яких весь світ не був достойний, блукали по пустелях і горах, по печерах і ущелинах землі» (Євр. 11: 32-38). За словами цього апостольського послання, подвиги, звершені свяtimi, мали б стати причиною їх звеличення серед людей, бо ті великі терпіння і випробування, які угодники Божі пережили з допомогою божественної благодаті, викликають подив і захоплення у нас. Та Господь приготував для вірних Своїх щось набагато краще і величніше, аніж може уявити собі

людський розум. Справді, що є славнішим, ніж слава Божа? Що може бути кращим, ніж у чистоті й непорочності приступати до служіння Творцю? Ось таке звеличення дарував Бог святим.

Церква знає багато імен святих, та віримо, що їх ще більше, адже знаємо, що Бог бачить праведне життя кожного, та не про кожного дає знати. В описах життя святих зустрічаємо випадки, коли людину за життя зневажують, вважають недостойною людського товариства, а по смерті її Бог відкриває так, щоб усі зрозуміли велич її духовного життя. Святі угодники Божі — свідчення того, що зерно божественної благодаті, засіяне Богом, знаходить сприятливий ґрунт, на якому зростає, даючи плід у стократ.

Господь не барився свідчити для всіх, що молитовне життя — це той дійсно вірний шлях, який приводить до спасіння. А тому й вершилися величні чудеса, що їх не може пояснити обмежений людський розум, бо творила їх сила Божа, а не людські руки. Преподобний Іов, ігумен і чудотворець Почаївський, з молитвою призи-

вав Божий захист в часи, коли свята обитель, де він жив, зазнавала нападів ворогів. І цілком зрозуміло було, що такий прояв дії благодаті відбувався на ознаменування слів Христа, сказаних до святих апостолів, котрі, як говорить євангеліст Марк, «всюди проповідували, а Господь допомагав їм і стверджував слово наступними знаменнями» (Мк. 16: 20).

Якщо світ занадто приваблює нас, пригнічуючи земними труднощами, і ми надаємо перевагу земним речам, живемо у гріхах,

заплутавшись у їх тенетах, то не оправдовуємо себе тим, що не маємо сили волі подолати труднощі і тому не можемо стати свяtimi. Бо щоб стати святим, вистачить зробити лише один перший крок до Бога і дотримуватись обраного шляху. Могли зробити це святі — зможемо з Божою поміччю і ми. Святі молилися до Господа і перемогли. Вірили в Нього, і Він допомагав їм. Тому робимо тепер те, що вони робили колись — і будемо там, де вони перебувають — в оселях небесних ■

православний календар

19 лютого

Преподобного Варсонофія Великого й Іоанна Пророка (VI).

20 лютого

Преподобного Луки Елладського (946).
Мучеників 1003-х Никомідійських (303).

21 лютого

Великомученика Феодора Стратилата (319).
Всіх преподобних отців.

22 лютого

Неділя сиропусна. Прощена неділя. Заговини на піст. Преподобного Панкратія Печерського (XIII). Преподобних Никифора (1557) і Геннадія (1516) Важеєзерських.

Останній день Масляної — Прощена неділя. Від заходу сонця (до того, як згасне вечірня зірка) ходили із дому в дім літні люди і з похилою головою тихим голосом просили пробачення у тих, кого образили, і неодмінно кланялися в ноги, очікуючи на прощення.
...До ночі стихають пісні. Завтра настають дні Великого посту: «Прощай, чесна Масляниця!..»

23 лютого

Седмиця перша Великого посту. Преподобного Прохора Печерського (1107).

***

Сьогодні починається Великий піст — час покаяння й очищення. Без покаяння немає очищення, а без очищення — спасіння. Дійсному покаянню передуює прощення образ і примирення. Чому ж слід вибачати своїм ближнім?.. «Бо як людям ви простите гріхи їхні, то простить і вам ваш Небесний Отець», — йдеться у Святому Євангелії. «Тож усе, чого тільки бажаєте, щоб чинили вам люди, те саме чиніть їм і ви: хочете бути любимими — любіть, хочете бути прощеними — прощайте».

З особливою суворістю додержуються посту у першу та останню, страсну, седмиці. У Чистий понеділок віруючі зовсім не живлять їжі. У решту часу: понеділок, середа, п'ятниця — сухі страви (вода, хліб, фрукти, овочі, компоти); вівторок, четвер — гарячі страви без олії; субота, неділя — їжа з додаванням олії. Рибу дозволено на свято Благовіщення Пресвятої Богородиці і у Вербну неділю. У Лазареву суботу вживають рибну ікру. У страсну п'ятницю не їдять до виносу Плащаниці.

24 лютого

Преподобного Димитрія Прилуцького, Вологодського (1392). Свя-

щенномученика Власія (316). Праведної Феодори, цариці Грецької, що поновила вшанування святих ікон (867).

25 лютого

Святителя Олексія, митрополита Московського і всієї Русі, чудотворця (1378). Святителя Мелетія, архієпископа Харківського (1840). Преподобних Марії і Євгенія. Іверської ікони Божої Матері.

***

Ця ікона Богородиці знаходиться в Іверському монастирі на Афоні з 999 року. У IX столітті ікони підпали усіляким гонінням. У той час неподалік від Нікеї жила благочестива вдова, у якої була чудотворна ікона Богородиці. Виявивши це, іконоборники прийшли до вдови, і один з них вдарив списом по образу Божої Матері. Відразу з цього місця потекла кров. Вдові вдалося, посуливши гроші, вблагати їх не займати ікони до наступного дня. Коли вони пішли, жінка з молитвами опустила ікону в море, аби спасти її від осквернення. Святий образ дивним чином дістався Афону, де її ченці з благоговінням прийняли і встановили над монастирськими воротами. Від того часу й донині вона там перебуває, чому й має назву ікони Пресвятої Богородиці Портaitисси, тобто Вратарниці, а від назви обителі йменується Іверською. Сам же монастир називається Іверським, тому що його начальники походили з Грузії (Іверії).

«Дженералз» та «Атек» відкрили новий сезон

■ Стартував чемпіонат України з хокею

Гравці «Дженералз» (Київ) святкують перемогу над «Атеком» у першому матчі чемпіонату України

Нарешті вітчизняні шанувальники хокею дочекалися початку нового, вже 15-го сезону першості. Відкривати змагання доручили київським командам «Дженералз» та «Атек». І обидва колективи подарували вболівальникам досить видовищну гру. Перше протистояння завершилось за «Дженералз» — 4:2. Однак вже наступного дня «атеківці» взяли реванш — 5:1.

Олександр ПИРЛИК | «Хрещатик»

ПОПРИ робочий час, трибуни спортивного комплексу «Атек» у столиці були заповнені більш ніж наполовину. За першою грою сезону приїхали поспостерігати на власні очі президент Федерації Анатолій Брезвін, виконавчий директор Сергій Коваль, головний тренер національної збірної Олександр Годинок, старший тренер юніорської збірної Андрій Савченко. Вистачало на трибунах і хокейних зірок: Дмитро Христич, Анатолій Найда, Вадим Кулабухов, Костянтин Симчук не могли пройти стороною повз перший матч чемпіонату.

І треба сказати, що поєдинок вдався. Про те, що команди не збираються відпочивати, на льоду стало зрозуміло вже на 24-й секунд гри. Саме стільки часу знадобилося Ігорю Люлюку та Олександр Караульшуку для того, аби знайти привід для з'ясування стосун-

ків. Своїх партнерів вирішили «підтримати» Тарас Бега та Андрій Таратенко. В результаті останній отримав матч-штраф. Два дисциплінарних штрафи за суперечки з арбітрами отримав і центрфорвард господарів Антон Росляков. Після того, як команди випустили пару, розпочався хокей. У стартовому ігровому відрізку на льоду домінували «Дженералз». Окрім трьох закинутих шайб, підопічні Анатолія Давидова могли ще декілька разів вражати ворота суперників.

Не вдалося гостям розвинути успіх і в другому періоді. Хоча передумов для цього не бракувало. А от господарі, прийшовши до тями, зуміли перебрати ініціативу до своїх рук. За 24 секунди до другої перерви Олег Благой поставив крапку у прекрасній атаці господарів. Заключний період господарі провели дуже активно. Олексій Янішевський зменшив відставан-

ня своєї команди до мінімуму, а потім «Атек» втратив найреальнішу нагоду зрівняти рахунок, не використавши відрив 2-в-1. Гості ж, витримавши натиск суперника, зусиллями Олексія Мадери закинули четверту шайбу і зняли всі питання щодо переможця. Тож перше у сезоні протистояння завершилося з рахунком 4:2.

На повторний поєдинок київський «Атек» налаштувався дуже серйозно. Після поразки напередодні команда Сергія Супруна зіграла значно продуктивніше й у підсумку перемогла.

Перший період звітного поєдинку пройшов без закинутих шайб. Проте у другому ігровому відрізку команди розщедрилися на чотири точні кидки.

Серйозним ударом по «Дженералз» став початок другого періоду, коли впродовж 16-ти секунд шайба двічі побувала у воротах Андрія Безхлібного. До речі, сам Андрій, який став одним із героїв вчорашнього поєдинку, цей матч навряд чи зможе занести собі до активу.

Потягом решти ігрового часу господарі тримали суперника на комфортній для себе відстані, а в середині третього періоду остаточно зняли всі питання щодо переможця. У підсумку — 5:1, і «Атек» бере впевнений реванш ■

Увечері на газон НСК «Олімпійський» вийдуть дніпропетровський «Дніпро» та грецький «Олімпіакос»

НСК «Олімпійський» готовий до футбольних баталій

■ Відбувся прес-тур головною ареною України

Представники найбільших українських та закордонних ЗМІ особисто проінспектували готовність НСК «Олімпійський» до початку футбольного сезону, що розпочнеться вже сьогодні матчем 1/16 фіналу Ліги Європи УЄФА «Дніпро» — «Олімпіакос». Почався прес-тур із відвідання мережі фаст-фудів стадіону, де було презентовано оновлене меню.

Олександр ПИРЛИК | «Хрещатик»

КЕРІВНИЦТВО НСК вирішило розширити меню фаст-фудів. «Відтак з'являться 2 види бургерів, французький хот-дог, а поп-корн ми замінили на смачну повітряну картоплю. Також ми розширяємо лінійку напоїв, особливо для дітлахів. Так як ми є зеленим стадіоном та піклуємося про довкілля, то вирішили повністю перейти на еко-пакування, що виробляється із вторинної сировини. І ще важливо те, що ми відмовилися від будь-якої продукції, яка виробляється в Росії. Окрім цього, вводимо сегментацію фаст-фудів задля уникання черг», — розповів директор з питань зовнішніх зв'язків ДП «НСК «Олімпійський» Віктор Анісімов.

Учасники прес-туру ознайомилися з тим, як підготували арену, зустрілись із представниками всіх служб, що працюють на забезпечення життєдіяльності стадіону. НСК «Олімпійський» черговий раз відкрив всі таємниці діяльності найбільшої арени країни. Так, представники ЗМІ відвідали фаст-фуди стадіону, найбільший відкритий ролер-дром країни, медичний пункт, роздягальні гравців, зону флеш-інтерв'ю, постійно діючу виставку «Музей 90-річної історії НСК «Олімпійський», президентський скай-бокс, ложу для пе-

реглядів матчів, фан-шоп та дитячу кімнату. Також журналісти ознайомилися зі станом, мабуть, найважливішого місця стадіону — газону. «Якщо говорити про зиму, то вона була для нас складною. Коли випав перший сніг, ми змушені були його розтопити, тому що у нас ще мала відбутися гра. Потім почалися морози, а снігового покриття, яке є найкращим захистом, не було. Та завдяки нашій команді професіоналів поле перезимувало вдало і зараз знаходиться в ідеальному стані та чекає на гру», — розповів головний агроном арени Віктор Яроменко.

На завершення директор з питань зовнішніх зв'язків ДП «НСК «Олімпійський» Віктор Анісімов розповів про плани на майбутнє. «Ми маємо багато нових цікавинок для наших відвідувачів. Це не лише розширення асортименту у фаст-фудах. Ми також плануємо розширити асортимент нашої сувенірної продукції, з'являться нові активності під час матчів, ми з партнерами будемо проводити різноманітні акції. Ми розробили та вже проводимо спеціальні адаптовані екскурсії стадіоном для людей із особливими потребами — на візочках, із порушенням слуху та із порушенням зору», — розповів пан Анісімов ■

«Динамо» та «Дніпро» налаштовані на перемогу

■ Сьогодні поновляться змагання у Лізі Європи

Увечері відбудуться перші матчі 1/16 фіналу Ліги Європи. На цій стадії турніру Україну представляють столичне «Динамо» та дніпропетровський «Дніпро». Кияни зіграють на виїзді з французьким «Генгамом», а «дніпрян» поборються силами з чинним чемпіоном Греції «Олімпіакосом».

Олександр ПИРЛИК | «Хрещатик»

СТОЛИЧНЕ «Динамо» досить добре виглядало в першій половині сезону. Однак кияни будуть протистояти французькому «Генгаму» в досить складний час. «Біло-сині» були на міжсезонних зборах і не мали серйозної ігрової практики, коли їх супротивник на повну силу грає у внутрішній першості. Восени французький клуб був на дні турнірної таблиці національного чемпіонату, а зараз піднявся в десятку. Це стало можливо завдяки переможній серії з п'яти матчів. Наприклад, тиждень тому «Генгам» обіграв «Монако» (1:0) — учасника 1/8 фіналу ЛЧ. До речі, ще восени, коли нинішній суперник «Динамо» відчував кризу, в груповому турнірі Ліги Європи, тим не менше, пропустив вперед тільки італійську «Фіорентину», випередивши грецький ПАОК і мінське «Динамо». І ось тепер — інше «Динамо», ківське.

Наші футболісти впевнено пройшли груповий турнір, випередивши і данський «Ольборг», і румунський «Стяуа», і португальський «Ріу Аве», і взагалі добре виглядали в першій половині сезону. А от що представляє команда з себе зараз — велика загадка. «Динамо» вперше провело зимові збори під керівництвом **Сергія Реброва**. Точніше, це перший подібний досвід для молодого тренера. І тут можливі нюанси. Передсезонний тренувальний процес вкрай важливий для гравців і з точки зору фізіоло-

Перший офіційний матч у 2015 році ківське "Динамо" проведе на виїзді проти французького "Генгаму"

гії (закладення фундаменту на півроку вперед), і з точки зору взаєморозуміння на полі, постановки гри, окремих елементів. Якщо посеред сезону тренер може лише вносити незначні корективи, то міжсезоння — час великих змін. І це було вкрай важливе міжсезоння для молодого наставника. Перше в його самостійній кар'єрі головного тренера. Сам же Сергій Ребров розповів, що його підопічні розуміють усю важливість першого протистояння з «Генгамом». «Я думаю, що не варто хлопцям зайвий раз нагадувати, як потрібно грати на полі. Вони цілком розуміють усю важливість цього матчу і, сподіваюсь, покажуть свою найкращу гру. Серед сильних сторін «Генгаму» хотів би відзначити лінію захисту і

гру на контратаках. У них дуже швидкісні форварди, тому за ними потрібно дуже пильнувати», — зазначив Сергій Ребров. Поки динамівці змагатимуться у далекій Франції, кияни та гості міста матимуть змогу підтримати ще одну українську команду безпосередньо на стадіоні. Сьогодні на НСК «Олімпійський» пройде матч між дніпропетровським «Дніпром» та грецьким «Олімпіакосом». Греки стали одними з невдах Ліги чемпіонів. Хоча слово «невдаха» тут не зовсім доречно, адже чемпіон Греції дав бій іспанському «Атлетіко» і італійському «Ювентусу» і цілком міг залишити туринців за бортом. До слова, кожного з цих суперників команда з Пірей обіграла вдома.

Цікаво, що на початку січня у греків змінився тренер. На місце іспанця Мічела прийшов португалець Перейра, відомий по роботі з «Порту». Але до тренерських перестановок «Олімпіакосу» не звикати. Вони там відбуваються регулярно і пов'язані з невдачами в єврокубках. Рівних на внутрішній арені клубу немає вже багато років. «Дніпро», у свою чергу, гарно підсилюється у міжсезоння. Придбавши Романа Безуса з ківської «Динамо» та бразильця Ежідіо, дніпрян дали зрозуміти, що хлопчиками для биття вони не будуть. У будь-якому випадку переможців визначить гра на полі. Сподіваємось, що ними виявляться вітчизняні колективи ■

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА РІШЕННЯ

Про внесення змін до рішення Київської міської ради від 25 грудня 2014 року № 731/731»Про надання пільг по сплаті земельного податку»

Рішення Київської міської ради № 66/931 від 12 лютого 2015 року

Відповідно до Податкового кодексу України та Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Київська міська рада

ВИРІШИЛА:

- Внести до рішення Київської міської ради від 25 грудня 2014 року № 731/731 «Про надання пільг по сплаті земельного податку» такі зміни:
  - Доповнити додаток до рішення позиціями 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162 та 163:

"№ з/п	Назва підприємства, організації	Розмір пільги, %	Період, на який надається пільга	Цільове призначення пільги
155	заповідники, у тому числі історико-культурні, національні природні парки, заказники (крім мисливських), парки державної та комунальної власності, регіональні ландшафтні парки, ботанічні сади, дендрологічні і зоологічні парки, пам'ятки природи, заповідні урочища та парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва	100,0	з 1 січня по 31 грудня	на відшкодування витрат з утримання
156	дослідні господарства науково-дослідних установ і навчальних закладів сільськогосподарського профілю та професійно-технічних училищ	100,0	з 1 січня по 31 грудня	на відшкодування витрат з утримання
157	органи державної влади та органи місцевого самоврядування, органи прокуратури, заклади, установи та організації, спеціалізовані санаторії України для реабілітації, лікування та оздоровлення хворих, військові формування, утворені відповідно до законів України, Збройні Сили України та Державна прикордонна служба України, які повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів	100,0	з 1 січня по 31 грудня	на відшкодування витрат з утримання

158	дитячі санаторно-курортні та оздоровчі заклади України незалежно від їх підпорядкованості, у тому числі дитячі санаторно-курортні та оздоровчі заклади України, які знаходяться на балансі підприємств, установ та організацій	100,0	з 1 січня по 31 грудня	на відшкодування витрат з утримання
159	дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади незалежно від форм власності і джерел фінансування, заклади культури, науки, освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури та спорту, які повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів	100,0	з 1 січня по 31 грудня	на відшкодування витрат з утримання
160	суб'єкти господарювання, що підпадають під дію норм статті 2 Закону України "Про розвиток літакобудівної промисловості" та безпосередньо використовують такі земельні ділянки для цілей виробництва кінцевої продукції, а саме: літальних апаратів, їх корпусів, двигунів, включаючи місця для їх зберігання (склади, ангари, місця для відстоювання), посадково-злітні смуги, а також місця, в яких розташовані пункти заправки (дозаправки) моторних літальних апаратів та контролю за польотами	100,0	з 1 січня по 31 грудня	на покращення матеріально-технічної бази
161	суб'єкти кінематографії (виробників національних фільмів) у частині площ, що використовуються для забезпечення виробництва національних фільмів	100,0	з 1 січня по 31 грудня	на покращення матеріально-технічної бази
162	суб'єкти суднобудівної промисловості (клас 30.11 група 30.1 КВЕД ДК 009:2010)	100,0	з 1 січня по 31 грудня	на покращення матеріально-технічної бази
163	за земельні ділянки (в межах населених пунктів), зайняті житловим фондом	97,0	з 1 січня по 31 грудня	на відшкодування витрат з утримання."

- Опублікувати це рішення у газеті Київської міської ради «Хрещатик».
- Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію Київської міської ради з питань бюджету та соціально-економічного розвитку.

Київський міський голова
В. Кличко

«Народжені Україною»: самоідентифікація чи право за народженням?

Фото Бориса КОРИСЕНКА

■ Київський національний музей російського мистецтва представив проект про художників українського походження

У п'яти виставкових залах музею розміщено 70 робіт 45-ти майстрів. Серед представлених живописців — Іван Айвазовський, Володимир Боровиковський, Дмитро Левицький, Давид Бурлюк, Петро Кончаловський, Архип Куїнджі, Ілля Рєпін та інші.

Наталка КОВАЛЬ | спеціально для «Хрещатика»

ЕКСПОЗИЦІЯ «Народжені Україною. Погляд із віддалі» показує відомі імена з незвичного ракурсу: картини добиралися не за тематикою, стилістикою чи історичним періодом, а за місцем народження автора. «Тема виставки лежала на поверхні. І події останніх місяців дали можливість поглянути на ситуацію в країні і на історію розвитку культури з зовсім іншої точки зору. Виявилося, що серед сотень імен російських художників, представлених у нашому музеї, нараховується кілька десятків урод-

женців України,— розповідає куратор експозиції Галина Алавердова.— Однак наша виставка не має на меті на кожного автора нависити ярлик з «графою № 5» (національність, яку раніше зазначали в паспортах громадян СРСР. — Ред.). Більшість з них не вважали себе українцями, хіба що за винятком художників XVIII століття». Дослідниця пояснює, що на той час художня культура України, яка перебувала у складі Російської імперії, не стояла на магістральних напрямках і, на жаль, не мала відповідних

навчальних закладів художнього профілю. А тому всі їхали до Москви і Петербурга. І лише деякі з них — Микола Пимоненко, Сергій Святославський, Сергій Васильківський — після навчання в Росії повернулися до України, де продовжували працювати як українські живописці. «Попри те, що художники не ідентифікували себе українцями, не варто забувати, що людину, її мистецькі смаки визначає географічне середовище, у якому вона формувалася,— впевнений директор музею Юрій Вакуленко.— Це частина української культурної спадщини. І цього ніхто у нас за-

брати не зможе, як Ван Гог у голландців. Хоча він прославлений французький художник, але у Нідерландах вважають його своїм теж лише за фактом народження».

Відвідувачі виставки попри те, що вже були знайомі з багатьма полотнами раніше, схвально відгуквалися про проект. «Це наше коріння і наша гордість. Дуже важливо, щоб цю гордість відчував кожен українець,— зауважив один із почесних гостей Сергій Тарута.— Я б хотів, щоб у цих залах були діти, школярі, щоб вони пишалися і боролися за свою землю. Адже культура — це наша головна зброя».

Виставка «Народжені Україною. Погляд із віддалі»

Коли: до 10 березня з 10.00 до 17.00, пн., чт. – вихідні
Де: Київський національний музей російського мистецтва, вул. Терещенківська, 9
Вартість квитків: 30 грн, 10 грн для студентів, 5 грн для дітей, школярів, пенсіонерів

Цікаві паралелі між XVIII століттям і сучасністю провів фотограф Ігор Гайдай. «Тоді в Росії так само був «особливий» шлях та «особлива» духовність, але на портретах російської знаті XVIII століття постає лише низьковартісна копія європейського стилю життя»,— помітив він.

В експозиції представлений тільки живопис, пласт графічного матеріалу настільки великий і різноманітний, що його вирішили не включати до цієї виставки. «Це не повний перелік імен російсько-українських художників. В Одесі є чудові представники школи, що теж переїхала до Росії»,— зауважив живописець Владислав Шерешевський.

Наступним проектом музею заплановано виставку митців —росіян за походженням, які приїхали до України. Це десятки імен, починаючи з Тетяни Яблонської, які пишались тим, що вони заслужені і народні художники України ■

Життя в саду

■ В столиці презентували документальну стрічку про фінських дачників

Картина «Закохані в садах» Вірпі Суутарі, яка в Фінляндії отримала нагороди за кращий документальний фільм року та кращий саундтрек, розповідає про життя пар, які щоденно працюють на земельній ділянці власний Едем. Прем'єра стрічки стала приводом поговорити про зелені зони і в Києві.

Наталка ГАЙ | спеціально для «Хрещатика»

теликів, дехто працює в саду з ранку до ночі, а одна пара любить сауну та бігати просто неба голяка. Але всіх їх поєднує бажання створити власний Едем, де завжди є чим зайнятися, де ростуть їх діти чи онуки. Одна з літніх жінок заповідає і після смерті розвіяти її прах у саду. «Єдине, в чому дорікнули мені герої, що у фільмі я замало показала квітів»,— поділилася режисерка. Все ж кіно насамперед не про ботаніку, а про життя. Стрічку «Закохані в сади» показують в кінотеатрі «Кінопанорама» до 25 лютого.

Зелене місто спільними зусиллями

Після прем'єри фільму відбулася відкрита дискусія «Місто-сад», на якій кияни мали змогу обговорити своє бачення озеленення міста. Історичний експурс зробила начальниця відділу благоустрою Департаменту містобудування і архітектури КМДА Анна Бондар. Виявляється, сади в Києві були історич-

ною традицією: вони планувалися при побудові типових приватних садиб у другій половині XIX століття, і навіть при розділенні цих земельних ділянок залишалися поміж будинками. На відміну від столиці, в Одесі були лише внутрішні двори, а у Львові — щільніша забудова. Висадка дерев вже на вулицях міста розпочалася 1871 року, коли головним архітектором Володимиром Ніколаєвим було створено Садово-паркову комісію, яка заснувала розсадники (сьогодні її спадкоємцем є «Київзеленбуд»). Кожен землевласник, вікна якого виходили на вулицю, мав купити саджанці і посадити дерева, за якими доглядало вже місто. «Сьогодні, на жаль, подібного меценатства майже немає, власники квартир не відчують себе власниками дерев, а лише відраховують гроші на утримання прибудинкової території»,— підсумувала Анна Бондар.

Справжньою оазою в центрі міста є Ботанічний сад імені Фоміна, якому виповнилося вже 175 років.

За словами директора ботсаду Олександра Сенчила, розбили його на території сміттєзвалища (сюди викидали будівельне сміття під час спорудження корпусу університету), тож він є унікальним прикладом перекультиваци в урбанізованому середовищі. Сьогодні ботсад пишається найбільшою колекцією сукулентів, найстаршими пальмами і комахоїдними рослинами та тропічною оранжереєю. До речі, глядачі стрічки мають унікальну можливість відвідати екскурсію в тропічній оранжереї ботсаду зі знижкою.

Створювати екологічний простір у місті можуть не лише «Київзеленбуд» та ботсади, а й небайдужі кияни, прикладом чому є проект «Місто-сад». «Ділянку по вулиці Михайлівській, 24-б продали у приватну власність, і вісім років там існував смітник та прихисток для безпритульних собак»,— розповідає ініціатор проекту Євгенія Кулеба.— Після Революції Гідності, коли активісти Майдану для барикад зняли паркани, ми вирішили облаштувати цю територію, створити громадський простір. Так виникла ідея скверу Небесної сотні, де можна було б проводити заходи і зустрічі киян». Активісти побудували дитячий майданчик та розбили невеличкий город, на якому вирощували, наприклад, капусту. Але не для їжі, а щоб показати дітям, що овочі не ростуть у магазинах, навчити їх нести відповідальність та виховати дбайливе ставлення до оточуючого середовища. Євгенія Кулеба готова ділитися досвідом з усіма охочими, хто також прагне облаштувати корисне місце відпочинку на подвір'ї ■

САДІВНИЦТВО у Фінляндії, незважаючи на не дуже сприятливі кліматичні умови, розповсюджене: в країні проводять конкурси, зібрання садівників. Тож для режисерки Вірпі Суутарі знайти героїв стрічки не було складним завданням: вона дала оголошення в спеціалізованому журналі, на яке надійшло 70 відповідей. Суутарі відбрала для фільму сім різних пар — на основі їх історій і склався сценарій. Зйомки тривали лише 20 днів: переважно це інтерв'ю з героями та показ їх щоденного життя і захоплень. «Я намагалася через заняття садівництвом підняти екзистенційні питання буття — як народження і смерть, показати стосунки людей»,— розповіла на прем'єрі за допомогою скайпу режисерка.— Ми з чоловіком також маємо власний сад у Хельсінкі. Крім того, на той

час мій тато був дуже хворий, і зйомки допомогли мені справитися зі страхом смерті». За словами Вірпі Суутарі, в Фінляндії знімають переважно стрічки на соціальні і політичні теми, для неї ж важливо було розказати про звичайні речі незвичайним способом.

Для дачників, особливо літніх людей, заняття садівництвом є радістю, можливістю займатися разом чимось корисним і бути ближчими до природи. Всі пари, показані у фільмі, дуже різні: це літні люди, які знайомі зі шкільної партії, або ж, навпаки, знайшли один одного на пенсії за оголошенням, є молодші, є навіть пара з нетрадиційною орієнтацією. Так само відмінні і їх хобі: хтось вирощує найбільшого гарбуза на місцеві змагання, хтось захоплюється трояндами або ж колекціонуванням ме-

КУЛЬТУРА

Дух Норвегії

■ Живописні враження від мандрівки
представила Ольга Петрова

У Національному музеї мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків відкрилася виставка творів сучасної української художниці Ольги Петрової «Норвегія», яка знайомить з сувою північною країною.

Марія КАТАЄВА | «Хрещатик»

Фото Бориса КОРПУСЕНКА

ДЛЯ ХУДОЖНИЦІ Ольги Петрової подорожі слугують невичерпним джерелом натхнення. Вона вже представляла мистецькі звіти про Іспанію (2003), Японію (2005), країни Сходу (2007) та Францію (2009). Не виключенням стала і Норвегія, яка зустріла художницю шквальним вітром та дощем. «Наша співвітчизниця — мистецтвознавець Олена Сом-Сердюкова — зараз мешкає у Норвегії. Вона запросила мене з чоловіком у гості, тиждень возила країною, я побувала в містах Берген і Ставангер,— пригадає Ольга Петрова.— До того були читання Кнута Гамсуна, Генріка Ібсена — культурні асоціації поєдналися з реальними спостереженнями. Норвегію я раніше не знала і не сказала б, що це моя улюблена країна. Втім, вона така сильна, що коли ти туди потрапляєш, вже не можеш не написати.

Я пручалася років зо два, але вона мене не відпускала, вимагала реалізації. Роботи я писала вже коли знала, що у мене будуть ці зали — я завжди орієнтуюся на інтер'єр, в якому буду виставлятися. Для мене душа Норвегії — це сила країни і повага людей один до одного».

Виставка складається з 18-ти творів, написаних упродовж трьох остан-

ніх років. Головними героями циклу є архетипи цієї суворой землі: Вода, Твердь та Небо, птахи, човни і риби. Відчувається і самотність: людина наче розчиняється на тлі гір та фіордів. Строгий та величний образ Норвегії передають холодні, аскетичні кольори, переважно у синьо-сірій гамі.

Киянка — королева двох північних держав

У творах Ольги Петрової враження від країни поєдналися з сюрреалістичними образами і легендами. Зокрема картини «Жінки вікінгів» та «Елісив — королева Норвегії» присвячені доньці Ярослава Мудрого Єлизаветі, яка вирушила у сувору північну країну як дружина короля. Тож не випадково на відкритті виставки презентували книгу мистецтвознавця Наталії Крутенко «Єли-

завета Ярославна — королева двох держав» (вид-во «Либідь»). Це вже друга книга автора, присвячена донькам князя Ярослава Мудрого. 2011 року побачила світ «Анна Ярославна: історико-літературна, мистецтвознавча розвідка» (вид-во «Пульсари»). «Все почалося із вивчення образотворчого літопису королеви Анни, паралельно я досліджувала її біографію. Багаторічна праця в архівах привела до цікавих

знахідок,— розповіла «Хрещатику» Наталія Крутенко.— Продовженням цієї роботи стала книга про Єлизавету Ярославну. Їй судилось бути дружиною короля Норвегії Гаральда Сміливого, а після його загибелі — дружиною данського монарха Свена II. Незважаючи на це, ім'я Єлизавети забулось на цілих 8 сторіч! Лише на початку XX століття ми дізнаємось про королеву Елісив, коли почали перекладати ісландські саги. Така собі казка-бувальщина: донька великого князя, дружина останнього короля-вікінга... Моя книжка — перша спроба, нарешті, дослідити життєпис видатної жінки середньовіччя». Видання про Єлизавету Ярославну — не лише захоплива історія королеви трьома мовами (українською, а в скороченому перекладі — англійською і норвезькою), а й «королівська книга», розкішний подарунковий альбом, що містить 90 кольорових ілюстрацій.

За словами пані Крутенко, доля дружини останнього короля вікінгів була драматичною: вона народила йому двох доньок, що не влаштувало Гаральда, який волів мати продовжувачів династії. Тож зрадив дружині з Турою, яка народила йому двох синів. Убезпечивши свій трон, король повернувся до Єлизавети, й разом вони прожили майже 20 років, до його загибелі на війні. «Трагізм біографії королеви Єлизавети вбачається навіть у тому, що, на відміну від Анни, якій присвячено безліч творів живопису, графіки, літературних творів, цю героїню змалювали лише дві мисткині — художник-кераміст Галина Северук та заслужений діяч України Ольга Петрова» ■

Війна і діти: як говорити на непрості теми?

■ У «Видавництві Старого Лева» побачила світ дитяча книжка про війну

Чи розмовляти з дітьми про війну, і як саме це робити, про відмінність сприйняття дитячого й дорослого ділилися думками автори книжки «Війна, що змінила Рондо» Романа Романишин та Андрій Лесів на презентації, котра нещодавно відбулася в столичній «Книгарні Є».

Наталка КОВАЛЬ | спеціально для «Хрещатика»

КНИЖКА-КАРТИНКА розповідає історію трьох друзів, мешканців утопічного міста Рондо, в яке прийшла війна. Це тендітні створіння, не схожі на людей: Фабіян — песик з надувної кульки, який нагадує роботи американського дизайнера й скульптора Джеффа Кунса, Зірка — журавлик-орігамі, символ надії на мир, відомий завдяки дівчинці Садако Сасаки з Хіросіми, та Данко — скляний чоловічок, що світиться. Головні герої для дитини зрозумілі й легкі у сприйнятті, бо схожі на дитячі іграшки. Водночас у книзі вони виступають прототипами міських активістів. «Діти існують не в інформаційному вакуумі, вони все

розуміють. Ми намагалися уникати репортажності й документальності, а тому зобразили утопічне місто Рондо — кругле, як ідеал, і схоже на бульбашку,— говорить одна з авторів книги Романа Романишин.— Крім того, ми не проводили прямих аналогій з подіями в Україні. Вони з'являються лише пунктиром, зокрема, коли герой кидає каміння (як на Грушевського) чи на зображенні «апендикса» до круглого міста, що схожий на Крим. Натяком цьому є й опалені і підшиті краї Рондо (східні регіони України)».

Ілюстрації доповнюють, а не дублюють зміст тексту, вони ство-

рюють додатковий емоційний фон, вчать читати між рядків і сприяють роздумам. Зокрема дітям може стати цікаво, а чому танки мають очі, чи що може стати тим світлом, яке за сюжетом допомагає перемогти. «Книжка радше не про те, як говорити з дітьми про війну, вона розрахована на родинне читання, проokuє ширшу розмову,— вважає автор Андрій Лесів.— Адже асистенти дітей — батьки. Тем табу не має бути, має бути правильно обрана мова, якою про них говорити».

Автори з творчої майстерні «Аграфка» перш ніж приступити до роботи над книгою, дослідили світові зразки дитячої літератури на тему війни. «Ми ознайомилися з книгами різних років, книжками-картинками. Зокрема в Європі навіть у візуальній мові книжки про війну — доволі жорсткі й немов страшилки, вони намагаються показати, що війна — це те, чого треба уникати,— розповідає Романа Романишин.— Польська дитяча література ілюструє позицію діалогу з ворогом, однак тут важливий ще й контекст по-

Фото Олександри ІВАНЮКА

дій. Найбільше нам припала до вподоби книжка Умберто Еко «Три оповідки», в яких доступно для дітей мовою розповідається про ядерну війну. Зокрема у ній йдеться про те, що атоми бомби згуртувалися і відмовилися нести смерть. Також цікавим з точки зору образів є комікс про голокост «Маус» Арта Шпігелмана, де євреї зображені мишами, а німці — котами».

Хоча в процесі роботи автори не радилися з дитячими психологами, а діяли інтуїтивно, книжка насичена важливими психотерапевтичними моментами. Це і спів, що дозволяє зменшити стрес та наблизити перемогу, і активна спільна діяльність як протиставлення пасивному спогляданню, і значення пам'яті (образ червоних маків), і поствоєнний синдром. Адже війна назавжди змі-

нює і героїв, і місто — все стає інакшим.

«Ми навмисне зробили наших персонажів не людьми, а досить крихкими істотами, щоб показати: коли приходить війна, ми усі стаємо безпомічними, нас легко зламати,— підкреслює Романа Романишин.— Війна — теж окремий персонаж. Адже ворог для кожного інший, а війна — це зло, незалежно від того, що стоїть за цим поняттям. З часом з'явиться і література, яка називатиме все своїми іменами, але для цього потрібен час, в Україні має бути випрацюваний цілий пласт літератури про війну для всіх вікових категорій». Днями стало відомо, що книжка «Війна, що змінила Рондо» отримала спеціальну відзнаку в номінації «New Horizon» на Болонській книжковій виставці ■

